



Štrasburk, 27. listopadu 2006

CEPEJ (2006)13

**EVROPSKÁ KOMISE PRO EFEKTIVITU JUSTICE
(EUROPEAN COMMISSION FOR THE EFFICIENCY OF JUSTICE)
(CEPEJ)**

Přehled „nejlepší praxe“ ve využívání času v soudních řízeních

Dokument přijatý zvláštní skupinou CEPEJ-TF-DEL na jejím 6. zasedání (13. – 15. listopadu 2006) vypracovaný na základě přípravných prací Marca Fabriho a Francesca Continiho (Výzkumný ústav soudních systémů, Národní rada pro výzkum, Itálie) a schválený 8. plenárním zasedáním CEPEJ (6. – 8. prosince 2006)

Předmluva

Tento přehled vypracovala Evropská komise pro efektivitu justice (CEPEJ) jako praktický nástroj pro politiky a odborníky působící v oblasti soudnictví představující nové rámce nebo soudní či administrativní postupy umožňující zlepšení využití času v soudních řízeních, a to jak na úrovni soudů, tak na celostátní úrovni.

Tento přehled má sloužit jako první zmapování konkrétních opatření zabývajících se délkou soudních řízení, jež by měla být podrobněji prozkoumána, aby mohla být ověřena jejich účinnost. Přehled proto bude pravidelně aktualizován a obohacován o další osvědčené postupy a inovační nápady, které komisi CEPEJ předloží evropské soudy a další příslušné orgány. Příspěvky k tomuto hodnotícímu nástroji je možno zasílat na adresu CEPEJ: cepej@coe.int.

Tento přehled vypracovala zvláštní skupina CEPEJ pro časový rámec soudních řízení (CEPEJ-TF-DEL), a to na základě přípravných prací Marca Fabriho a Francesca Continiho (Výzkumný ústav soudních systémů, Národní rada pro výzkum, Boloňa, Itálie). Předsedou skupiny CEPEJ-TF-DEL byl Alan Uzelac (Ph.D., profesor právnické fakulty Univerzity v Záhřebu, Chorvatsko) a členy komise byli Jon Johnson (profesor práva, děkan, právnická fakulta Univerzity v Oslu, Norsko), Janny Kranenburg (viceprezidentka odvolacího soudu v s'Hertogenbosch, oddělení občanského práva, Nizozemí), John Stacey (vedoucí divize občanského a rodinného procesu, soudy Jejího Veličenstva, Londýn, Spojené království), Gabor Szeplaki-Nagy (soudce, vedoucí soukromoprávní kanceláře prezidenta Nejvyššího soudu, ředitel kanceláře pro lidská práva Nejvyššího soudu, Budapešť, Maďarsko), Michael Vrontakis (viceprezident Státní rady, Řecko) a Jana Wurstová (Česká advokátní komora, Praha, Česká republika). Práce zvláštní skupiny se účastnil také Klaus Decker jako pozorovatel ze strany Světové banky a Jean-Jacques Kuster jako pozorovatel ze strany Evropské unie justičních úředníků.

CEPEJ tímto děkuje odborníkům z řad vědeckých pracovníků a členů CEPEJ-TF-DEL.

Tuto zprávu přijala CEPEJ na svém 8. plenárním zasedání (v prosinci 2006)

ÚVOD: OD PŘIMĚŘENÉ DOBY K „OPTIMÁLNÍM“ ČASOVÝM HORIZONTŮM

Délka soudních řízení byla uznána jako priorita v rámci cílů Rady Evropy týkajících se lidských práv a zákonnosti.

Tento dokument představuje další krok Evropské komise pro efektivitu justice (CEPEJ), který následuje po přijetí jejího Rámcového programu: „Nový cíl soudních systémů: zpracování každého případu v optimálním a dohledném časovém horizontu“¹, a založení Sítě pilotních soudů CEPEJ².

Na tomto místě stojí za zmínku tři zásady, jež jsou považovány za stavební kameny Rámcového programu: 1) zásada vyváženosti a celkové kvality soudního systému, 2) potřeba účinných nástrojů pro měření a analýzu definovaných zainteresovanými subjekty na základě konsensu, 3) potřeba vypořádat se s veškerými požadavky přispívajícími ke spravedlivému procesu, s pečlivým hledáním rovnováhy mezi procesními pojistkami, které nutně vedou k existenci průtahů, jež není možno omezit, a snahou o rychlé dosažení spravedlnosti.

Tento dokument je přehledem (souborem stručných, avšak dostatečně podrobných informací o konkrétních tématech) politik a postupů konkrétně aplikovaných u soudů, jak byly popsány sítí pilotních soudů CEPEJ, popř. politik a postupů doporučených Radou Evropy v nejrůznějších předpisech a normách pro řízení časového rámce soudních řízení. Zvláštní pozornost byla rovněž věnována rozhodnutím Evropského soudu pro lidská práva, jakož i dalším dokumentům zajištěným komisí CEPEJ, jako je „Přehled kroků pro zajištění správného využití času“³, a studiím pro jednotlivé země. V neposlední řadě byla brána v potaz také literatura z oboru soudní správy, která se zabývá řešením případů a zkracováním průtahů.

Tento přehled byl vypracován na základě klíčového konceptu optimálních a dohledných časových horizontů, což je pojem vyžadující stručné vysvětlení:

jak se uvádí v Rámcovém programu, „zvykli jsme si používat koncept *přiměřené délky soudního řízení* ve smyslu ustanovení článku 6.1 Evropské úmluvy o lidských právech. Tento standard však představuje jakousi *minimální hranici* (oddělující případy dodržení a porušení Úmluvy) a pokud je ho dosaženo, neměl by být považován za adekvátní výsledek.“ Proto musí být cílem *rychlost soudního řízení*, aby případy byly zpracovávány a následně řešeny *v řádných lhůtách a bez zbytečných průtahů*. K dosažení tohoto cíle potřebují soudy a politici vhodný *nástroj* umožňující určit, zda jsou případy řešeny v řádných lhůtách, kvantifikovat průtahy a rozhodnout, zda aplikované politiky a postupy jsou funkční a zda jsou v souladu s obecným cílem včasnosti zpracování případů. Tímto nástrojem jsou časové horizonty.“

¹ Viz dokument CEPEJ(2004)19.

² Podle článku 3.e svého Statutu pokračovala komise CEPEJ v rozvoji sítě odborníků působících v oblasti výkonu spravedlnosti za účelem podpoření své činnosti při shromažďování informací a připomínek z praxe a za účelem vytvoření „osobního“ vztahu k vypracovávaným opatřením u těch, na něž jsou tato opatření především zaměřena. Proto CEPEJ vytvořila síť pilotních soudů vybraných členskými státy mezi soudy první instance nebo soudy vyššího stupně zabývajících se občanskoprávními, správními či trestněprávními případy, které odrážejí stav soudnictví daného státu. Státy byly vyzvány, aby braly na zřetel praktické zkušenosti daného soudu ve vztahu k délce řízení: na konci roku 2006 bylo součástí sítě 46 soudů z 35 členských států.

³ Viz dokument CEPEJ(2005)12.

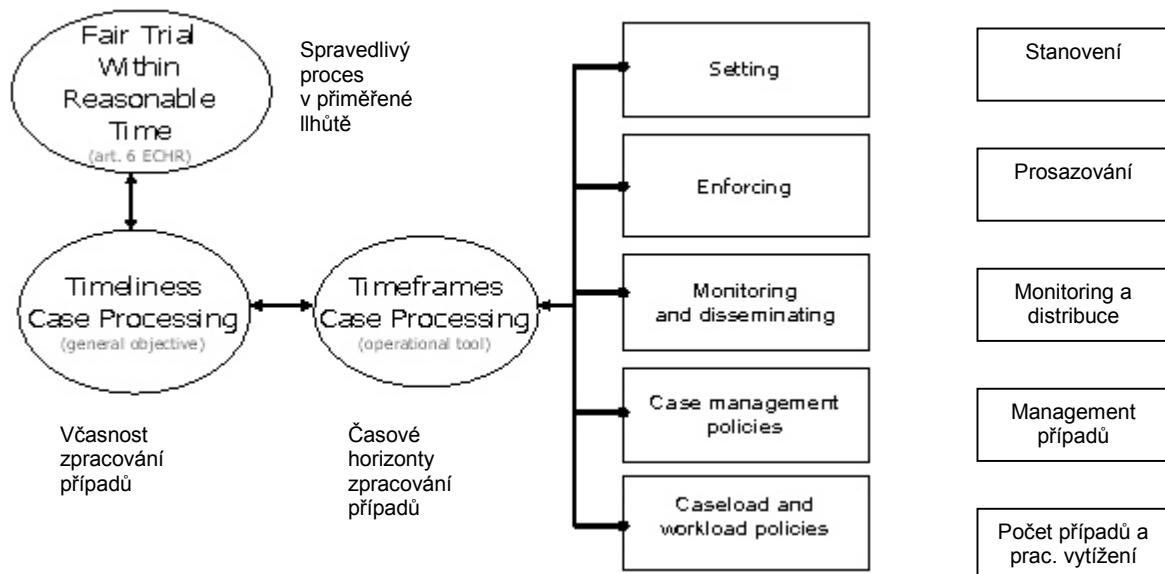
Časové horizonty představují operační nástroje použitelné napříč různými organizacemi umožňující stanovit měřitelné cíle a postupy pro včasné zpracování případů.

Princip použitelnosti napříč různými organizacemi vychází z toho, že délka soudního řízení je výsledkem interakce mezi různými aktéry (soudci, administrativní pracovníci, právní zástupci, soudní znalci, státní zástupci, policie, atd.), a proto musí být časové horizonty cílem, který bude pro všechny tyto aktéry společný. Zapojení zainteresovaných subjektů je nezbytné nejméně ze tří důvodů: 1) pomáhá vytvořit odpovědnost všech klíčových aktérů, 2) buduje správné prostředí pro rozvoj inovačních postupů, 3) poukazuje na to, že odpovědnost za včasné zpracování případů nespočívá pouze v činnosti soudu, ale že se vztahuje také na další aktéry, především právní zástupce. Proto pokud se nám jedná o zkrácení délky řízení, je namíste hovořit spíše o „včasnosti zpracování případů“ než o „včasnosti soudního řízení“.

Operační nástroj znamená, že existují cíle umožňující měřit do jaké míry každý soud (a orgány výkonu spravedlnosti obecně) dodržuje rychlost zpracování případů a plní zásadu spravedlivého procesu v přiměřené době stanovenou v Evropské úmluvě o lidských právech.

Proto je stanovení časových horizontů podmínkou sine qua non k zahájení měření a porovnávání průtahů při zpracování případů, jež budou představovány rozdíly mezi skutečným stavem a předpokládanou délkou časového rámce, a při hodnocení postupů aplikovaných za účelem zkrácení délky zpracování případů. Z hlediska utváření politiky, stejně jako z hlediska managementu představuje stanovení časových horizontů předpoklad pro hodnocení výsledků snahy o zkrácení délky soudního řízení.

Obrázek 1 – Od přiměřené délky řízení k „optimálním“ časovým horizontům



Tento přehled vychází z přístupu „zezdola nahoru“. Na základě analýzy výše zmíněných dokumentů byly stanoveny politiky a postupy, jež byly následně rozděleny do pěti hlavních skupin:

1. Stanovení realistických a měřitelných časových horizontů,
2. Dodržování (prosazování) časových horizontů,
3. Monitoring a distribuce údajů,
4. Politika a postupy procesního vyřizování případů,
5. Politika počtu případů a pracovního vytížení.

V rámci těchto pěti skupin byl vypracován seznam postupů na základě zpráv pilotních soudů, Doporučení a dalších dokumentů Rady Evropy a literatury vycházející z empirického výzkumu. U každého vybraného postupu je uveden stručný komentář, jeden nebo několik konkrétních příkladů a příslušné reference. Součástí tohoto přehledu jsou čtyři přílohy. První příloha obsahuje stručný slovníček pojmů umožňující jasnou definici zde uváděných konceptů. Druhá příloha je shrnující analýzou doporučení Rady Evropy zabývajících se stanovením časových horizontů a včasností řízení. Třetí příloha obsahuje bibliografii. A konečně čtvrtá příloha obsahuje seznam pilotních soudů a jejich kontaktní údaje, kde lze získat informace.

1. Stanovení realistických a měřitelných časových horizontů

Toto je základní krok každého subjektu v oblasti výkonu spravedlnosti za účelem dosažení včasnosti zpracování případů. Časové horizonty by měly být stanoveny na třech úrovních. Na úrovni státu jako obecný rámec. Na úrovni soudu tak, aby odpovídaly konkrétním podmínkám soudu a místním možnostem. Na úrovni jednotlivého soudce tak, aby měly skutečný dopad na každodenní činnost a postupy soudu. Časové horizonty by měly být navrženy a implementovány s aktivní podporou zainteresovaných subjektů (*především* soudních úředníků a právních zástupců, ale také soudních znalců, sociálních pracovníků, policie, atd.). Aby mohly být účinným nástrojem pro management zpracování případů, musí být jasně měřitelné. Realistické časové horizonty je možno porovnávat mezi jednotlivými judikaturami, které mají podobný justiční systém (tj. institucionální, strukturální, procesní přístup). Vytvoření skupin států se strukturálními podobnostmi může pomoci při sdílení vědomostí, propagaci společných řešení, zavádění realistických měřítek a procesu efektivního učení. Časové horizonty je třeba odlišovat od *časových lhůt*. Lhůty představují specifická procesní pravidla, jež se vztahují ke konkrétnímu případu; horizonty jsou nástroje použitelné napříč různými organizacemi, které umožňují dosahování cílů souvisejících se včasností řízení a pracovního vytížení soudů a tím pádem s celkovým fungováním soudů.

1.1. Stanovení časových horizontů na úrovni státu, soudu a soudce

Časové horizonty by měly být považovány za nástroje umožňující dosažení včasnosti zpracování případů. To znamená, že časové horizonty musí odpovídat možnostem tzv. „místní právní kultury“. Aby tomu tak bylo, musí být definovány na třech úrovních: a) na celostátní úrovni jako obecný rámec, b) na úrovni soudu nebo soudního obvodu, kde by měly být celostátní časové horizonty přizpůsobeny místním podmínkám, c) na úrovni „elementární jednotky“ soudu (např. komora, senát, samosoudce), kde by se měly přizpůsobit konkrétním zvykům a postupům používaným při každodenní činnosti soudu.

Příklady

- Finsko (Odvolací soud Rovaniemi) – normy se stanoví každý rok při jednání o plánu činnosti mezi soudem a ministerstvem spravedlnosti. Bylo dohodnuto, že všechny případy by měly být vyřešeny v době kratší než jeden rok.
- Finsko (Okresní soud Turku) – normy a cíle vyjednává každoročně předseda soudu s předsedy jednotlivých jednotek příslušného soudu. Při této příležitosti jsou rovněž dohodnuty optimální časové horizonty pro jednotlivé typy případů. Předseda každé soudní jednotky se pak dohodne s každým soudcem ze své jednotky na příslušných normách.
- Finsko (Krajský správní soud Turku) – normy a cíle každé soudní jednotky (nazývané rovněž sektor nebo sekce) vyjednává každoročně předseda soudu s předsedy jednotlivých jednotek příslušného soudu. Při této příležitosti jsou rovněž dohodnuty optimální časové horizonty pro jednotlivé typy případů.

Následně hlavní soudce každé jednotky dohodne s každým jednotlivým soudcem a rozhodčím příslušné jednotky na požadovaných normách.

- Slovinsko (Okresní soud Maribor a Novo Mesto) – pravidla soudu stanoví časový horizont 18 měsíců po předložení případu soudu. Pokud není do 18 měsíců přijato rozhodnutí, má se za to, že se v případě vyskytly průtahy. Předseda soudu pak může požádat soudce odpovědného za případ, aby předložil zprávu o důvodech, proč nebylo přijato rozhodnutí.
- Švédsko – normy pro občanskoprávní a trestněprávní případy stanoví vláda. Všechny jednotky v rámci soudu si definují své normy.

Reference

- Informace poskytnuté síti pilotních soudů CEPEJ
- Akční linie 3 a 4 Rámcového programu CEPEJ (CEPEJ(2004)19)
- Přehled kroků pro zajištění správného využití času, bod dvě, „Zavedené standardní délky řízení“ (CEPEJ (2005)12)
- Národní centrum pro státní soudy (2005), *Courtools*, opatření 1, 3 a 4.
- Mahoney, B. (1988). *Changing Times in Trial Courts*. Williamsburg VA: Národní centrum pro státní soudy.
- Mahoney, B., a Sipes, L. (1985). „Zeroing on Court Delay: The Powerful Tools of Time Standards and Managed Information“. *Court Management Journal*. 8.
- Steelman, D. (2000). *Case-flow Management: The Heart of Court Management in the New Millennium*. Williamsburg, VA., Národní centrum pro státní soudy

1.2. Stanovení časových horizontů pro jednotlivé druhy řízení

Časové horizonty dávají lepší smysl, pokud jsou stanoveny tak, aby braly v úvahu různé druhy řízení (občanské, trestní, správní, vymáhací, atd.). Jejich definice musí brát v úvahu organizaci soudu a procesní aspekty v každé jednotlivé zemi.

Příklady

- Dánsko (Okresní soud Esbjerg) – 58% občanskoprávních případů by mělo být vyřízeno do 1 roku, 63% trestněprávních případů by mělo být vyřízeno do 2 měsíců a 95% do 6 měsíců.
- Norsko – časové horizonty navrhuje ministry spravedlnosti se souhlasem norského parlamentu. K dnešnímu dni by 100% občanskoprávních případů mělo být vyřízeno do šesti měsíců, 100% trestněprávních případů do tří měsíců.

Reference

- Informace poskytnuté síti pilotních soudů CEPEJ
- Akční linie 3 a 4 Rámcového programu CEPEJ (CEPEJ (2004)19)
- Přehled kroků pro zajištění správného využití času, bod tři, „Dostatečně propracovaná typologie případů“ (CEPEJ (2005)12)
- Národní centrum pro státní soudy (2005), *Courtools*, opatření 1, 3 a 4.
- Steelman, D. (2000). *Case-flow Management: The Heart of Court Management in the New Millennium*. Williamsburg, VA., Národní centrum pro státní soudy.
- Woolf, H. (1996). *Access to Justice: Final Report*. London, Úřad Lorda kancléře.

1.3. Stanovení časových horizontů pro hlavní fáze řízení

Časové horizonty jsou účinnější, pokud jsou stanoveny nejen pro různé typy řízení, ale pokud jsou také stanoveny s ohledem na jednotlivé fáze řízení (tj. přípravné řízení, obžaloba, soudní přelíčení, atd.).

Příklad

- Irsko (Obchodní soud Dublin) – všechny aspekty případů u Obchodního soudu jsou průběžně monitorovány a zároveň se průběžně počítají délky jednotlivých fází každého případu.

Reference

- Informace poskytnuté síti pilotních soudů CEPEJ
- Přehled kroků pro zajištění správného využití času, bod čtyři, „Schopnost monitorovat průběh řízení“ (CEPEJ(2005)12)
- Akční linie 3 a 4 Rámcového programu CEPEJ (CEPEJ(2004)19)
- Přehled kroků pro zajištění správného využití času, bod čtyři, „Schopnost monitorovat průběh řízení“ (CEPEJ(2005)12)
- Národní centrum pro státní soudy (2005), *Courtools*, opatření 1, 3 a 4.
- Cooper, C., Solomon, M., and Bakke, H. (1993). *Differentiated Case-flow Management*. Washington D.C.: Department of Justice.
- Steelman, D. (2000). *Case-flow Management: The Heart of Court Management in the New Millennium*. Williamsburg, VA., Národní centrum pro státní soudy.
- Auditorský úřad Nového jižního Walesu. (1998). Zpráva o auditu plnění: management čekací doby u soudů: Auditorský úřad Nového jižního Walesu.
- Woolf, H. (1996). *Access to Justice: Final Report*. London, Úřad Lorda kancléře.

1.4. Stanovení časových horizontů s ohledem na složitost případů

Časové horizonty je také možno stanovit s ohledem na „složitost případu“, kterou by měl definovat soud s přispěním účastníků řízení. Stanovení těchto časových horizontů souvisí s takzvaným „vícestopým“ přístupem k managementu případů, kdy každý případ je zařazen do určité procesní stopy v závislosti na své složitosti.

Příklad

- Spojené království – Anglie a Wales (Manchester) – 80% *drobných nároků* by mělo být vyřízeno do 15 týdnů, 85% případů zařazených do takzvané *rychlé stopy řízení* by mělo být vyřízeno do 30 týdnů, 85% případů zařazených do takzvaného *vícestopého řízení* by mělo být vyřízeno do 50 týdnů.

Reference

- Informace poskytnuté síti pilotních soudů CEPEJ
- Akční linie 4 a 10 Rámcového programu CEPEJ (CEPEJ(2004)19)
- Doporučení R (95) 12 Rady Evropy o managementu trestního soudnictví.
- Přehled kroků pro zajištění správného využití času, bod tři, „Dostatečně propracovaná typologie případů“, (CEPEJ(2005)19)
- Národní centrum pro státní soudy (2005), *Courtools*, opatření 1, 3 a 4.

- Steelman, D. (2000). *Case-flow Management: The Heart of Court Management in the New Millennium*. Williamsburg, VA., Národní centrum pro státní soudy.
- Woolf, H. (1996). *Access to Justice: Final Report*. London, Úřad Lorda kancléře.

1.5. Stanovení časových horizontů ve spolupráci se zainteresovanými subjekty v oblasti výkonu spravedlnosti

Do zavedení a pokračování procesu stanovení realistických časových horizontů musí být zapojeni zainteresovaní aktéři na různých úrovních (stát, soud, jednotka soudu). Stanovení časových horizontů není záležitost, která se vyřídí *jednou provždy*, musí se jednat o trvalý proces založený na konsensu a společných cílech jednotlivých zainteresovaných subjektů.

Příklady

- Finsko (Odvolací soud Rovaniemi) – pro každý případ existuje program upravený na míru a vydávají se pokyny informující účastníky, kteří mají být informováni, o odhadovaném časovém rámci pro fázi přípravného řízení, předběžného jednání a samotného soudního přelíčení. Účastníkům se předem rozesílají podrobné časové rozvrhy. Kopie se zasílá právním zástupcům a státním zástupcům, aby mohli předložit své připomínky.
- Finsko (Okresní soud Turku) – mezi soudci a místními právníky probíhá několik jednání za účelem nalezení společných návrhů a návodů na zlepšení efektivity soudnictví, včetně délky soudního řízení.
- Německo (Krajský odvolací soud Stuttgart) – jsou organizována pravidelná setkání s právníky, na nichž se diskutuje o spokojenosti klientů a problémech u služeb poskytovaných soudy.
- Švédsko (Okresní soud Huddinge) – časové horizonty pro každý občanskoprávní případ se stanoví ve spolupráci s uživateli.

Reference

- Informace poskytnuté sítí pilotních soudů CEPEJ
- Akční linie 7 a 14 Rámcového programu CEPEJ (CEPEJ(2004)19)
- Národní centrum pro státní soudy (2005), *Courtools* opatření 1, 2 a 3.
- Svela, A., Ed. (2006). *Evaluation of the quality of the adjudication in courts of law; Principles and proposed Quality Benchmarks*. Oulu, Painotalo Suomenmaa.

2. Dodržování (prosazování) časových horizontů

Časové horizonty nejsou navrhovány a implementovány ve vakuu. Jedná se o organizační nástroj, který k tomu, aby mohl podávat očekávané výkony, musí být sdílen a podporován zainteresovanými subjekty, a zejména osobami pracujícími pro příslušnou organizaci. Proto je nutné vytvořit organizační prostředí, které bude podporovat časové horizonty a vymáhat jejich dodržování, čehož bude dosaženo institucionálním nastavením systému soudnictví (např. struktura soudnictví, role hlavního soudce, citlivost v souvislosti s interní nezávislostí soudců, atd.). Dodržování časových horizontů by měly podporovat také další agentury a advokátní komory a tato skutečnost by měla být zmíněna také v etických zásadách pro právníky.

2.1 Interní kroky v případě překročení časových horizontů u projednávaných případů

Dodržování časových horizontů může být dosaženo pomocí řešení majících původ v samotném systému soudů. Je třeba zvážit možnost zásahů ze strany manažera soudu, hlavního soudce (předsedy soudu) nebo odvolacího soudu. Tyto intervence mohou být iniciovány samotným průtahem nebo na základě návrhu některého z účastníků. Soudci by měli být okamžitě informováni o svých nepřiměřených průtazích. Je možno přerozdělit zadané případy nebo, pokud jsou nadměrné průtahy zaviněny soudcem, je možno přistoupit k disciplinárním opatřením. Určitý tlak může také vyvíjet manažer soudu v závislosti na organizaci příslušného soudu.

Příklady

- Rakousko (Okresní soud Linec) – všichni soudci obdrží přehled uvádějící čísla všech projednávaných případů roztríděných podle délky řízení (tj. více než 1, 2 nebo 3 roky). Předsedové soudů přijmou na základě těchto informací odpovídající opatření, jako je např. vyvážení počtu zadaných případů nebo zahájení disciplinárního řízení. Účastníci mohou požádat odvolací soud o stanovení časové lhůty jednotlivých zvláštních částí řízení, pokud se domnívají, že soudce nepostupuje dostatečně rychle.
- Finsko (Okresní soud Turku) – předseda soudu se každoročně setkává s každým soudcem. Při těchto setkáních se projednávají všechny případy, u nichž se má za to, že trvají příliš dlouho.
- Německo (Krajský odvolací soud Stuttgart) – existuje systém inspekcí (Nachschau), jejichž prostřednictvím soudci vyšších instancí pravidelně navštěvují nižší soudy a kontrolují všechny případy projednávané déle než po určitou stanovenou dobu.
- Maďarsko (Městský soud Veszprem) – vyšší soud monitoruje měsíční zprávy předkládané soudcem nižší instance a kontroluje měsíční vypořádávání případů probíhajících déle než 2 roky.
- Lotyšsko (Centrální okresní soud Riga) – jednou týdně uspořádá předseda soudu setkání se soudci, kde se projednávají problémy a řešení ohledně včasného prošetření případů. Soudci odpovídají za průtahy při zpracování případu a mohou za ně být disciplinárně trestáni.
- Norsko (Frostating Lagmannsrett) – předseda okresního soudu může přijmout potřebná opatření k eliminaci pomalého průběhu řízení, a to včetně přidělení případu jinému soudci.
- Norsko (Okresní soud Midhordland Tingrett) – předseda okresního soudu provádí měsíční kontroly a jsou mu předkládány měsíční statistické zprávy uvádějící celkový počet hodin na zpracování případů u daného soudu. Existuje postup umožňující účastníkům stěžovat si na určitého soudce u Rady pro dohled nad soudci.
- Slovinsko (Okresní soud Maribor, okresní soud Nova Gorica) – na základě stížnosti účastníka na nepřiměřenou délku řízení může předseda soudu intervenovat za urychlení řízení.
- Švédsko (Okresní soud Huddinge) – probíhající případy analyzuje předseda soudu, který může požádat o vysvětlení.

Reference

- Informace poskytnuté sítí pilotních soudů CEPEJ § Přehled kroků pro zajištění správného využití času, bod pět, „Prostředky k okamžitému zjištění průtahů a zmírnění jejich následků“ (CEPEJ (2005)12).

2.1. Rozlišení a integrace organizačních funkcí mezi předsedou soudu a manažerem soudu.

Předseda soudu a manažer soudu mají rozdílné úkoly, k jejichž plnění potřebují rozdílné dovednosti a schopnosti. Zatímco předseda soudu by se měl zabývat především „managementem soudnictví“, tj. implementací strategií zaručujících vysokou „právní kvalitu“ soudních rozhodnutí, manažer soudu by se měl zabývat spíše „managementem organizace soudu“. To by mělo zahrnovat úkoly jako je plánování, řízení projektů a organizace administrativních pracovníků, kteří nespádají do pravomocí předsedy soudu. A nakonec, protože výsledky činnosti soudu závisí do značné míry na spolupráci mezi soudci a administrativními pracovníky, je důležité vypracovat systém, který dokáže vytvořit společnou odpovědnost předsedy soudu a správce soudu za celkové řízení úřadu.

Příklad

- Nizozemí – soudy se řídí zásadou „integrovaného managementu“. Odpovědnost za fungování soudu nesou společně všichni členové rady (prezident soudu, předseda každé divize (viceprezidenti) a ředitel soudu (který není soudcem)), kteří kontrolují a revidují činnost soudců i administrativních pracovníků.

Reference

- Albers, P., Borzova, I., a Goth-Flemmisch, B. (2004). *Practical ways for combating delay in justice system* (CEPEJ (2004)5)
- Ng, G.Y. (2005). Nederland. In M. Fabri, J.-P. Jean, P. Langbroek a H. Pauliat (Eds.). *L'administration de la justice en Europe et l'évaluation de sa qualité*. Paris, Montchrestien: 301-320.

2.2. Týmový přístup ke zpracování případů v rámci časových horizontů

Účinné zpracování případů v rámci stanovených časových horizontů by mělo být neustálým procesem učení celé soudní organizace s účastí zainteresovaných subjektů (stakeholderů). A týmový přístup je cenným nástrojem podporujícím tento proces učení.

Příklady

- Finsko (Okresní soud Turku) – v exekutivní skupině soudu jsou zástupci všech složek personálu.
- Finsko (Odvolací soud Rovaniemi) – vytvořil týmový systém, kde každý tým nese odpovědnost za dosažení svých plánovaných výsledků za každý měsíc.
- Norsko (Frostating Lagmannsrett) – pravidelné schůzky pracovníků soudu za účelem posílení *esprit de corps* (týmového ducha) v rámci soudu a zmenšení „propasti“ mezi soudci a úředníky pracujícími za účelem dosažení společného cíle.

Reference

- Informace poskytnuté sítí pilotních soudů CEPEJ
- Akční linie 15 Rámcového programu CEPEJ (CEPEJ(2004)19)
- Zkracování délky soudního řízení ve skandinávských zemích: 1 - 51 (CEPEJ(2006)14)

2.4. Důrazné prosazování a vedoucí pozice soudu při dodržování časových horizontů

Soudy by měly získat vedoucí roli a důrazné prosazování při stanovení časových horizontů a provádět kroky za účelem jejich dodržení. K prosazování a vedoucí pozici může přispět motivace pracovníků soudu vedoucí ke zvýšení zdrojů soudu v poměru k dosaženým výsledkům.

Příklady

- Itálie (Soud první instance Turín) – důrazné prosazování předsedy soudu a veškerého personálu soudu vedlo k implementaci tzv. „Štrasburského programu“ směřujícího ke zkrácení délky soudního řízení.
- Spojené království (Soud hrabství Londýn) – byly zřízeny různé uživatelské skupiny, které mají společné cíle a realizují společné kroky.

Reference

- Informace poskytnuté síti pilotních soudů CEPEJ
- Ceny Křišťálové váhy spravedlnosti 2006 – zvláštní cena pro okresní soud v Turínu
- Zkracování délky soudního řízení ve skandinávských zemích: 1 - 51 (CEPEJ(2006)14)

2.5. Tlak zvenčí na podporu dodržování časových horizontů

Určitá forma pozitivního tlaku na řešení průtahů při zpracování případů může přicházet z „externích“ institucí, jako je ombudsman, neziskové organizace (např. skupiny pro kontrolu soudů), média, advokátní komory atd., jež zdůrazňují význam časových horizontů v soudním řízení. Tomuto pozitivnímu tlaku může napomoci transparentnost a šíření informací ze strany soudů.

Příklad

- Finsko (Okresní soud Turku) – kdykoli je možné kontaktovat předsedu soudu a požádat o vysvětlení průtahů. Pracovní skupina diskutuje o možnostech nalezení způsobů, jak předkládat soudu stížnosti.

Reference

- Informace poskytnuté síti pilotních soudů CEPEJ
- Gramckow, H. 2005. *Can US-type court management approaches work in civil law systems? European Journal on Criminal Policy and Research* (11): 97–120.

2.6. Pilotní přístup k vypracování časových horizontů

Časové horizonty musí být otestovány a vyzkoušeny v „pilotním provozu“ dříve, než budou zavedeny v celostátním měřítku. Pilotní soudy a jednotlivé jednotky v rámci soudů poslouží jako cenný zdroj informací pro jakýkoli další postup.

Příklad

- Finsko (Okresní soud Turku a odvolací soud Rovaniemi) – „projekt zaměřený na kvalitu“ byl úspěšně testován v pilotním provozu. Je možno jej implementovat a upravit podle podmínek ostatních soudů.

Reference

- Informace poskytnuté sítí pilotních soudů CEPEJ
- Sveta, A., Ed. (2006). *Evaluation of the quality of the adjudication in courts of law; Principles and proposed Quality Benchmarks*. Oulu, Painotalo Suomenmaa.

3. Monitoring a distribuce údajů

Co není měřeno, nemůže být hodnoceno a zlepšováno, a proto je trvalé monitorování probíhajících případů klíčovým prvkem pro stanovení a rozvoj časových horizontů. Jedná se o něco více než „tradiční“ soudní statistiky. Kvantitativní údaje musí být určeny tak, aby tvořily použitelné zprávy pro sledování a vyznačení délky soudního řízení. Je naprosto zřejmé, jak může automatizovaný informační systém usnadnit monitorování probíhajících případů, i když účinný a jednoduchý monitoring je možno provádět i manuálně. V této souvislosti je užitečným nástrojem materiál CEPEJ nazvaný „Přehled kroků pro zajištění správného využití času“.

3.1 Zvláštní pozornost věnovaná době prostožů v důsledku nečinnosti účastníků a/nebo soudů

U případů může docházet k průtahům v důsledku nečinnosti účastníků. Takové případy musí být monitorovány zvlášť a musí k nim být přistupováno odlišným způsobem od ostatních (aktivních) případů, které ke svému pokračování potřebují zásah ze strany soudu.

Příklady

- Rakousko (Okresní soud Linec) – každý případ, u něhož po dobu více než tři měsíců nebyl proveden žádný nový záznam v elektronickém rejstříku, se automaticky objeví na seznamu. Tento seznam je každý měsíc předkládán předsedovi soudu a jednotlivým soudcům a jejich podřízeným pracovníkům ke kontrole.
- Finsko (Krajský správní soud Turku) – veškeré kroky v průběhu zpracování každého případu jsou zaznamenávány v systému zpracování případů. Tak je možno monitorovat a analyzovat všechny čekací doby.
- Litva (Krajský správní soud Vilnius) – případy neaktivní po dobu více než tři měsíců se předkládají předsedovi soudu.
- Norsko (Odvolací soud Frostating Lagmannsrett) – délka řízení je monitorována a rutinně hodnocena pomocí statistických ukazatelů nejméně jednou za tři měsíce.

Reference

- Informace poskytnuté sítí pilotních soudů CEPEJ
- Akční linie 5 a 12 Rámcového programu CEPEJ (CEPEJ(2004)19)
- Přehled kroků pro zajištění správného využití času, bod šest, „Využití moderních technologií jako nástroje pro využití času v systému soudnictví“ (CEPEJ (2005)12).
- Národní centrum pro státní soudy (2005), *Courtools* opatření 2.

- Auditorský úřad Nového jižního Walesu. (1998). Zpráva o auditu plnění: management čekací doby u soudů: Auditorský úřad Nového jižního Walesu.

3.2 Údaje o výsledcích činnosti soudů dostupné všem pracovníkům soudu

Všichni pracovníci soudu by měli mít přístup k podrobným údajům o výsledcích činnosti soudu a zejména o délce soudního řízení. Tyto údaje by měly být k dispozici, aby bylo možno provádět srovnání a zvýšit interní transparentnost.

Příklady

- Dánsko (Okresní soud Esbjerg) – soudní statistiky se používají interně manažerem soudu za účelem hodnocení a sledování délky zpracování každého případu a produktivity soudu.
- Finsko (Krajský správní soud Turku) – statistiky se vypracovávají každý měsíc a elektronickou poštou se rozesílají všem justičním pracovníkům.
- Finsko (Okresní soud Turku) – každý soud publikuje roční zprávy obsahující informace o časových horizontech a aplikovaných strategiích.
- Lotyšsko (Centrální okresní soud Riga) – soudní administrativa, všichni pracovníci soudu a další soudy mají přístup k tzv. Soudnímu informačnímu systému obsahujícímu údaje o jednotlivých případech.

Reference

- Informace poskytnuté síti pilotních soudů CEPEJ.
- Přehled kroků pro zajištění správného využití času, bod šest, „Využití moderních technologií jako nástroje pro využití času v systému soudnictví“ (CEPEJ (2005)12).

3.3 Údaje o výsledcích činnosti soudů zpřístupněné veřejné kontrole

Snadno dostupné a čitelné údaje o výsledcích činnosti soudů by měly být k dispozici pro veřejnou kontrolu za účelem zvýšení transparentnosti činnosti soudů a posílení důvěry k nim.

Příklady

- Albánie (Okresní soud Tirana) – údaje o délce řízení nebo o odročených jednáních jsou k dispozici na webových stránkách.
- Finsko (Krajský správní soud Turku) – publikace ročenky justičních statistik a ročních zpráv o činnosti soudů. Výroční zprávy o činnosti soudů obsahující statistiky o aktuální délce trvání různých typů případů jsou zveřejňovány na internetu.
- Slovinsko (Okresní soud Nova Gorica) – statistiky jsou publikovány ve výroční zprávě ministerstva spravedlnosti.
- Španělsko (Obchodní soud č. 3 v Barceloně) – každé tři měsíce musí každý soud předložit statistiku probíhajících případů, která je uveřejněna Consejo general del poder judicial (Justiční radou).

Reference

- Informace poskytnuté síti pilotních soudů CEPEJ
- Akční linie 14 Rámcového programu CEPEJ (CEPEJ(2004)19)

- Přehled kroků pro zajištění správného využití času, bod šest, „Využití moderních technologií jako nástroje pro využití času v systému soudnictví“ (CEPEJ(2005)12)

3.4 Shromažďování informací o očekáváních a názorech zainteresovaných subjektů

Očekávání a názory zainteresovaných subjektů hrají klíčovou roli pro stanovení, rozvoj a zajištění platnosti časových horizontů, jakož i pro monitorování vnímání soudů a výkonu spravedlnosti ze strany veřejnosti a její důvěry k systému soudnictví. Pravidelně by měly být prováděny výzkumy na třech úrovních (stát, soud, základní jednotka), K tomuto účelu je také možno využít uživatelské skupiny, cílové skupiny a další techniky.

Příklady

- Dánsko (Okresní soud Esbjerg) – dánské soudy pravidelně provádějí pro každý okres uživatelské průzkumy. U několika pilotních soudů byly zavedeny studie určené k měření důvěry a spokojenosti uživatelů se soudy.
- Spojené království – Anglie a Wales (Soud hrabství v Manchesteru) – každoročně se provádějí tři veřejné průzkumy.
- Finsko (Odvolací soud Rovaniemi) – externí výzkumný institut zpracovává průzkum názorů účastníků podávajících odvolání v občanskoprávním procesu.
- Irsko (Obchodní soud Dublin) – existuje uživatelská skupina tvořená soudcem, dvěma rejstříkovými úředníky, dvěma advokáty oprávněnými vystupovat u soudu a jedním advokátem neoprávněným vystupovat u soudu. Je navrženo, aby v blízké budoucnosti k činnosti skupiny přispívali a jejími členy byli také zástupci komerčního sektoru.

Reference

- Informace poskytnuté sítí pilotních soudů CEPEJ
- Akční linie 14 and 16 Rámcového programu CEPEJ (CEPEJ(2004)19)
- Národní centrum pro státní soudy (2005), *Courtools* opatření 1.
- Consejo General del Poder Judicial (2003). Enquesta a usuarios de la Administracion de justicia. Madrid, Consejo General del Poder Judicial: 124.

4. Politika a postupy procesního vyřizování případů

Tato politika a postupy jsou silně ovlivněny rozdílnostmi charakterizujícími procesní zásady a zvyky jednotlivých justičních systémů. Vyřizování případů a procesní zásady jsou však dva z nejdůležitějších aspektů z hlediska dodržování časových horizontů a včasnosti zpracování případů. Doporučení Rady Evropy a některé politiky aplikované v jednotlivých zemích se na tyto aspekty zvláště zaměřují. V jurisdikci Evropských soudů pro lidská práva lze však nalézt i negativní postupy.

4.1. Zapojení zainteresovaných subjektů do formulace směrnic pro postup soudů

Procesní směrnice musí být stanoveny na úrovni soudů tak, aby odpovídaly místním možnostem a zvyklostem. To umožňuje určitý stupeň vlastního uvážení soudů při stanovení místních pravidel v rámci společné celostátní procesní politiky.

Příklady

- Dánsko (Okresní soud Esbjerg) – každoroční společné schůzky se zástupci státních zastupitelství a právníky ze soudních okresů.

- Itálie (Soud první instance Turín) – soud vypracoval místní směrnice pro zvládnutí počtu projednávaných případů, které jsou sdíleny společně se zainteresovanými subjekty.
- Norsko (Odvolací soud Frostating Lagmannsrett) – oběma právním zástupcům se zasílají dopisy stanovící konečné termíny pro nová podání, seznamy důkazů a vstupy do odvolacího řízení. Po těchto dopisech následují telefonáty za účelem dohody o termínu a délce příslušných jednání. Týden nebo dva před odvolacím přelíčením kontaktuje soudce přímo právního zástupce (e-mailem), aby se s ním dohodl na podrobném časovém rozvrhu odvolacího přelíčení (předvolání svědků apod.) Tento postup skutečně šetří čas, neboť zavazuje právní zástupce, aby spolu komunikovali a dohodli se na praktickém postupu. U složitějších trestních případů se organizují neformální přípravné schůzky se státními zástupci za účelem projednání předkládání důkazů, přiměřeného a realistického časového harmonogramu apod. Směrnice pro zpracování případů jsou vypracovány písemně a podepsány advokátní komorou a soudem na základě vzájemných diskusí a oboustranného konsensu. Existují také úzké kontakty s advokáty a společně se stanovují zásady pravidel činnosti soudních úředníků.

Reference

- Informace poskytnuté síti pilotních soudů CEPEJ
- Ceny Křišťálové váhy spravedlnosti 2006 – zvláštní cena pro okresní soud v Turínu
- Akční linie 18 Rámcového programu CEPEJ (CEPEJ(2004)19)
- Zkracování délky soudního řízení ve skandinávských zemích: 1 - 51 (CEPEJ(2006)14)

4.2. Postupy řízení odpovídající složitosti případů

Postup řízení by měl odpovídat složitosti daného případu. Vyřizování případů by měl rozlišovat případy např. na základě hodnoty, počtu účastníků a právních otázek v případě obsažených. Mělo by být zavedeno zkrácené řízení pro vyřizování případů považovaných za méně složité.

Příklady

- Spojené království – Anglie a Wales (Soud hrabství v Manchesteru) – existují tři různé skupiny případů: malé nároky (přibližně do 7.500,- euro), zrychlené řízení (přibližně do 22.500,- euro) a vícestopý postup (více než 22.500,- euro).
- Lotyšsko (Centrální okresní soud Riga) – případy se předkládají k posouzení z hlediska jejich složitosti.

Reference

- Informace poskytnuté síti pilotních soudů CEPEJ
- Doporučení č. R (87) 18 Rady Evropy týkající se zjednodušení trestního soudnictví.
- Peysner, J., a Seneviratne, M. (2005). *The management of civil cases: the courts and post-Woolf landscape*. London: Ministerstvo pro ústavní záležitosti.

4.3. Typický postup řízení sestávající z nejvýše dvou jednání

Soudní procesy by měly být co nejvíce koncentrované, aby byly efektivní. Doporučení č. 84 (5) navrhuje zavedení typického postupu řízení sestávajícího z „nejvýše dvou jednání, přičemž první jednání by mohlo být předběžným jednáním přípravné povahy a na druhém jednání by se předkládaly důkazy, podávaly výpovědi a pokud možno vynášely rozsudky.“

Příklad

- Slovenská republika (Okresní soud Bratislava) – povinnost projednat a rozhodnout případ při prvním jednání, odročení se povoluje pouze ze závažných důvodů a musí být soudcem oznámena účastníkům a uvedena v zápisu.

Reference

- Informace poskytnuté sítí pilotních soudů CEPEJ.
- Akční linie 11 Rámcového programu CEPEJ (CEPEJ(2004)19)
- Doporučení č. (84)5 Rady Evropy o občanském řízení.

4.4. Aktivní role soudců při vyřizování případů

Soudci jsou „třetím nestranným aktérem“ v procesu řešení sporů. Jsou jedinými, kdo je schopen určit tempo soudního řízení nezávisle na zájmech účastníků. Proto by měli hrát proaktivní roli vyřizování případů, aby bylo zaručeno spravedlivé a včasné zpracování případů v souladu se stanovenými časovými horizonty. Je také nutno zdůraznit, že podle judikatury Evropského soudu pro lidská práva byla „nečinnost soudu“, „justiční liknavost při předkládání důkazů“ a „úplná nečinnost soudních orgánů“ důvodem porušení ustanovení o přiměřené délce soudního řízení (CEPEJ(2006)15: odst.29, 30, 36).

Příklad

- Irsko (Obchodní soud Dublin) – existuje systém intenzivního vyřizování případů s cílem zkrátit stávající časové horizonty. V případě nesplnění pokynů soudu je možno vyškrtnout daný případ z rozvrhu nebo nařídít úhradu nákladů. Formulace pravidel soudu zajišťuje rychlý průběh odvolacího řízení.

Reference

- Informace poskytnuté sítí pilotních soudů CEPEJ
- Doporučení č. (84)5 Rady Evropy o občanském řízení.
- Národní centrum pro státní soudy (2005), *Courtools*, opatření 5.
- Délka soudního řízení v členských státech Rady Evropy podle judikatury Evropského soudu pro lidská práva (CEPEJ (2006)15).
- Gramckow, H. (2005). *Can US-type court management approaches work in civil law systems?* European Journal on Criminal Policy and Research (11): 97–120.
- Solomon, M., a Somerlot. (1987). *Case-flow Management in the Trial Court*. Chicago, IL: Americká advokátní komora.
- § Woolf, H. (1996). *Access to Justice: Final Report*. London: Úřad Lorda kancléře.

4.5. Přísná politika za účelem minimalizace odročení

Časté odročování přelíčení, buď z iniciativy samotného soudu nebo na žádost účastníků, a příliš dlouhé intervaly mezi jednáními považuje Evropský soud pro lidská práva za důvody nepřiměřených průtahů v řízení (CEPEJ (2006), 36). Odročování musí být povoleno pouze v jasně odůvodněných případech a za předpokladu, že bude stanoven termín dalšího úkonu. Pokud soud povolí mnohá odročování, povzbuzuje tak právní zástupce nepřipravené na příslušný případ, aby žádali o další odročování. V takovém případě pak bude čas soudce věnovaný jednání nedostatečně využit.

Příklady

- Dánsko (Okresní soud Esbjerg) – soud pořádá setkání se zástupci obžaloby a obhajoby s cílem naplánovat časový rozvrh případu tak, aby se předešlo zbytečnému odročování v průběhu řízení
- Lotyšsko (Centrální okresní soud Riga) – slyšení není možno odročit, aniž by byl stanoven jeho nový termín.

Reference

- Informace poskytnuté síti pilotních soudů CEPEJ
- Akční linie 9 Rámcového programu CEPEJ (CEPEJ (2004)19).
- Délka soudního řízení v členských státech Rady Evropy podle judikatury Evropského soudu pro lidská práva (CEPEJ (2006) 15)
- Steelman, D. (2000). *Case-flow Management: The Heart of Court Management in the New Millennium*. Williamsburg, VA.: Národní centrum pro státní soudy.
- Whittaker, C., Mackie, A., Lewis, R., a Ponikiewski, N. (1997). *Managing courts effectively: The reasons for adjournments in magistrates' courts*. London: Ministerstvo vnitra.

4.6. Organizování předběžných schůzek mezi účastníky

Konference o vyřizování případu, na níž je stanoven jasný harmonogram jednotlivých úkonů, je považována za jeden z nejučinnějších nástrojů přispívajících k vypořádání, zabránění odročování, koncentraci jednání a (následně) k dodržování časových horizontů. Rozhodnutí přijatá během takového jednání mohou být zahrnuta ve „smlouvě“.

Příklady

- Dánsko (Okresní soud Esbjerg) – v občanskoprávních případech se na samém začátku řízení koná schůzka, kde se účastníci dohodnou na průběhu projednávání případu.
- Norsko (Okresní soud Midhordland Tingrett) – přípravné schůzky u občanskoprávních případů vedly k mimosoudnímu vypořádání u více než 80 % případů.

Reference

- Informace poskytnuté síti pilotních soudů CEPEJ
- Akční linie 14 a 16 Rámcového programu CEPEJ (CEPEJ (2004)19).
- Woolf, H. (1996). *Access to Justice: Final Report*. London: Úřad Lorda kancléře.

4.7. Dodržování časových horizontů k předkládání důkazů

Soudní průtahy mohou být způsobeny neochotou či nečinností právních zástupců, účastníků a soudních znalců dodržovat termíny pro předkládání důkazů a zpráv. „Pokud se svědek nedostaví na přelíčení, což způsobí opakované odročení“, považuje to Evropský soud pro lidská práva za jeden z důvodů porušení ustanovení o „přiměřené délce soudního řízení“ (CEPEJ (2006)15). Přísná politika odměn a sankcí podporujících dodržování termínů může být velice účinným nástrojem pro zajištění rychlého průběhu řízení.

Příklady

- Knížectví Andorra (Nejvyšší odvolací soud) – právní zástupci jsou povinni předložit své návrhy maximálně do 15 dnů.
- Česká republika (Obvodní soud pro Prahu 1) – soud uděluje pokuty znalcům, kteří nedodrží termíny.
- Finsko (Krajský správní soud Turku) – systém vyřizování případů vydává každý měsíc seznam případů, u nichž nebyla zpráva soudního znalce obdržena v termínu stanoveném příslušným soudem a znalcům jsou zasílány upomínky.
- Slovenská republika (Okresní soud Bratislava) – k předložení znaleckého posudku je stanovena zvláštní lhůta. Pokud není tato lhůta dodržena, je možno udělit znalci sankce.

Reference

- Informace poskytnuté sítí pilotních soudů CEPEJ
- Akční linie 17 Rámcového programu CEPEJ (CEPEJ(2004)19)
- Doporučení č. (84)5 Rady Evropy o občanském řízení.
- Délka soudního řízení v členských státech Rady Evropy podle judikatury Evropského soudu pro lidská práva (CEPEJ(2006)15)
- Savvides, L. (2003). *Steps introduced by the supreme court of Cyprus for eliminating delays*. Štrasburk: CEPEJ.

4.8. Standardní a stručný formát písemných rozhodnutí (a použití vzorů)

Standardní formát a určité flexibilní limity ohledně počtu stránek soudních nařízení a rozhodnutí mohou být užitečným nástrojem pro dodržování časových horizontů. Kromě toho z některých zkušeností vyplývá, že stručná rozhodnutí pomáhají zaměřit se na hlavní body a na odůvodnění soudcem.

Příklad

- Norsko (Odvolací soud Frostating Lagmannsrett) – projevil se snahy o zkrácení délky soudních rozhodnutí. Obecné rozhodnutí může mít 10-12 stran strojopisu. Pokud je delší než 14 stran, pak je příliš dlouhé. Ze zkušeností vyplývá, že pokud se rozhodnutí zkrátí, zvýší se i jeho kvalita: hlavní body jsou lépe patrné, stejně jako způsob argumentace a způsob, jakým dospěl soudce ke svému rozhodnutí. Formát rozhodnutí je standardní: řádek specifikující právní tematiku případu, stručný nástin pozadí případu, shrnutí procesní historie, argumentace a nároky účastníků. Následně soud předloží své vlastní úvahy s hodnocením a formulací stanovisek a nakonec je uveden závěr soudu.

Reference

- Informace poskytnuté sítí pilotních soudů CEPEJ

- Doporučení č. (84)5 Rady Evropy o občanském řízení.
- Niv, M. B. a Z. Safra (1999). "The Undesirability of Detailed Judicial Reasoning." *European Journal of Law and Economics* 7: 161–174.

4.9. Využití audio a video technologie v soudním řízení

Audio konference a video výpovědi mohou ušetřit čas a peníze jak soudu, tak i účastníkům řízení. Je možno jich využívat při předběžných jednáních, ale také u složitých trestních případů jako záruku bezpečnosti svědka nebo za účelem zabránění převozu osob ve vazbě.

Příklady

- Finsko (Odvolací soud Rovaniemi) – když soud organizuje jednání, rozesílají se předem účastníkům podrobné rozvrhy. Svědci jsou předvoláváni podle předem pevně stanoveného harmonogramu a je-li to možné, jsou vyslýcháni prostřednictvím telefonu.
- Irsko (Obchodní soud Dublin) – průtahům v řízení se zabráňuje mimo jiné i pomocí takových nástrojů, jako je podávání svědeckých výpovědí prostřednictvím video spojení. Použití video spojení umožňujícího svědkům podávat výpovědi spolu se zajištěním akceptace jejich prohlášení dává svědkům možnost vyhnout se osobní přítomnosti u soudu.
- Itálie – video technologie se používají v rozsáhlém měřítku zejména v trestním řízení zabývajícím se organizovaným zločinem. Tímto způsobem je možno vyhnout se převozu zatčených osob z vězeňských zařízení, a snížit tak náklady a zkrátit délku jednání.

Reference

- Informace poskytnuté sítí pilotních soudů CEPEJ
- Akční linie 14 a 16 Rámcového programu CEPEJ (CEPEJ (2004)19)
- Doporučení č. (84)5 Rady Evropy o občanském řízení
- Fabri, M., a Contini, F., Eds. (2000). *Justice and Technology in Europe*. Haag, Nizozemí: Kluwer Law International.
- Zkracování délky soudního řízení ve skandinávských zemích: 1 - 51 (CEPEJ(2006)14)

4.10. Využití informačních a komunikačních technologií pro vyřizování případů a předkládání důkazů.

Využití informačních a komunikačních technologií v prostředí soudnictví může zvýšit efektivitu výkonu spravedlnosti. Úspěšné případy dokládají, jak pozitivní výsledky přicházejí nejprve z automatizace často se opakujících úkonů. Včasnost řízení je možno také zlepšit využitím internetu za účelem snadnější výměny dat a informací mezi soudy a účastníky řízení.

Příklady

- Rakousko (Okresní soud Linec) – systém elektronické právní komunikaci vytvořený ministerstvem spravedlnosti umožňuje elektronické zařazování případů do složek a výměnu informací mezi soudy a účastníky řízení.
- Finsko (Okresní soud Turku) – E-slужby v občanských a trestních případech umožňují výměnu informací a dokumentů mezi účastníky a v rámci řetězce trestního soudnictví.

- Spojené království – Anglie a Wales – On-line finanční nároky umožňují občanům a firmám vznášet nároky do výše 150.000,- euro prostřednictvím internetu.

Reference

- Informace poskytnuté sítí pilotních soudů CEPEJ
- Akční linie 9 Rámcového programu CEPEJ (CEPEJ(2004)19)
- Doporučení č. (84)5 Rady Evropy o občanském řízení.
- Doporučení č. (95)12 Rady Evropy o managementu trestního soudnictví.
- Doporučení č. (2001)2 Rady Evropy o designu soudních informačních systémů.
- Doporučení č. (2001)3 Rady Evropy o doručování právních úředních listin prostřednictvím nových technologií.
- Doporučení č. (2003)14 Rady Evropy o vzájemné propojenosti informačních systémů.
- Doporučení č. (2003)15 Rady Evropy o archivaci elektronických dokumentů.
- Přehled kroků pro zajištění správného využití času, bod šest, „Využití moderních technologií jako nástroje pro využití času v systému soudnictví“ (CEPEJ (2005)19).
- Fabri, M., a Contini, F., Eds. (2000). *Justice and Technology in Europe*. Haag, Nizozemí: Kluwer Law International.

5. Politika počtu případů a pracovního přetížení

Počet projednávaných případů a pracovní zátěž soudů se mění v čase, a proto je musí příslušné soudní orgány monitorovat a řídit. Monitorování může být založeno na údajích shromážděných pomocí systémů automatizovaného vyřizování případů, ale také pomocí jednodušších a tradičnějších systémů na papíře. Počet případů je možno řídit různými způsoby zaměřenými na zlepšení produktivity soudů nebo na snížení pracovní zátěže soudců a soudních úředníků. Předběžné odhady, řízení a snižování pracovního přetížení pomáhá při stanovení a dodržování realistických časových rámců.

5.1. Předběžné odhady a monitorování kapacity soudů ve vztahu k počtu projednávaných případů a pracovnímu přetížení

Předběžné odhady a monitorování počtu projednávaných případů a pracovního přetížení jsou základem k určení pracovní kapacity určitého soudu a k odpovídajícímu rozdělení zdrojů. Tyto úkoly je možno plnit prostřednictvím různých metod měření, jako je vážený počet případů, metoda Delphi, historické údaje, konkrétní časové studie, atd.

Příklady

- Nizozemí – k výpočtu pracovního přetížení soudců a pracovníků soudu se používá model Lamicie stanovící čas potřebný k vyřízení případů. Tento model je založen na 48 kategoriích zpracování případů v občanském, trestním, správním a daňovém řízení. Tento model byl zaveden a je pravidelně revidován díky studiím zabývajícím se efektivním využíváním času.
- Španělsko (Obchodní soud č. 3 v Barceloně) – tzv. *Modulos de trabajo* určují průměrnou dobu, jakou by měl soudce věnovat vyřizování jednotlivých typů případů různého druhu. Tyto modely vycházejí z časových studií.

Reference

- Informace poskytnuté sítí pilotních soudů CEPEJ

- Doporučení Rec. (95) 12 Rady Evropy o managementu trestního soudnictví.
- Albers, P., Borzova, I., a Goth-Flemmisch, B. (2004). *Practical ways for combating delay in justice system* (CEPEJ (2004) 5) (D1) § Lawson, H. O. a B. J. Gletne (1980). *Workload Measures in the Court*. Williamsbourg VA, Národní centrum pro státní soudy.

5.2. Podpora alternativních způsobů řešení sporů a vypořádání mezi účastníky na počátku řízení

Alternativní způsoby řešení sporů v nejrůznější podobě mohou snížit počet případů projednávaných soudy první instance a zabránit přetížení soudů. Výbor ministrů Rady Evropy ve svých doporučeních 86/12 a 2001/9 podporuje různé formy mimosoudního řešení sporů. Další doporučení (98/1 rodinné záležitosti, 99/19 trestní záležitosti, 2002/10 občanské záležitosti) podporují formu zprostředkování, a to zejména u rodinných záležitostí v zájmu dětí a u trestních případů za účelem posílení práv obětí v trestním řízení.

Příklady

- Slovinsko (Okresní soud Nova Gorica) – soud vytvořil zvláštní program alternativního řešení sporů u občanskoprávních případů. Cílem je vyřešit případy formou vypořádání bez soudního přelíčení. Pokud obě strany souhlasí, zaručí soud konání prvního zprostředkovatelského jednání do 90 dnů. Toto řízení je pro obě strany sporu zdarma. Speciálně vyškolení zprostředkovatelé mají za úkol s použitím vyjednávacích technik pomoci stranám dosáhnout dohody, kterou se jejich spor vyřeší.
- Chorvatsko (Městský soud Varaždin) – soud byl součástí projektu nazvaného „Efektivita soudnictví v Chorvatské republice“. Tento projekt zjistil, že efektivitu je možno zvýšit prostřednictvím několika nástrojů, mezi něž patří i zvyšování počtu případů, kdy se strany dohodnou. Tento projekt zaznamenal pozitivní výsledky v podobě zvýšení počtu vyřešených případů o 40%.

Vypořádání mezi účastníky na počátku řízení má výrazný dopad na pracovní přetížení, a tudíž zvyšuje schopnost soudů dodržovat stanovené časové horizonty. poradní výbor evropských soudců (Consultative Council of European Judges - CCJE) nedávno zdůraznil význam tohoto postupu. Uznává potřebu vypořádání sporů v počáteční fázi řízení a pozitivně hodnotí „proaktivní a inovativní“ roli soudců. Při hodnocení evropského systému soudnictví (vydání 2006) přijalo 21 členských států Rady Evropy tento druh postupu.

Příklady

- Nizozemí – byl zřízen zprostředkovací program umožňující využití mediačních služeb profesionálních zprostředkovatelů ještě před zahájením jednání (občanské, rodinné a daňové případy) anebo v průběhu řízení.
- Norsko (Okresní soud Midhordland) – cílem norského programu mediace v soudnictví je dosáhnout vypořádání přijatelného pro účastníky sporu ještě před zahájením hlavního přelíčení před soudem. Soudní zprostředkovatel, jímž je velmi často soudce, pomáhá účastníkům sporu při dosažení dohody. Soudní mediace je úspěšná v 70-80% případů. Pokud nejsou účastníci sporu schopni dosáhnout dohody, je případ postoupen jinému soudci k dalšímu řízení. Vzhledem k tomu, že soudní zprostředkovatel je vázán povinností mlčenlivosti, nedozví se soudce, který případ přebírá, žádné podrobnosti o průběhu mediace. Soud shledal na účasti v tomto projektu mnohé výhody, např. rychlejší rozvrhování případů a kratší dobu strávenou na jednotlivých případech. To vyplývá jak ze skutečnosti, že nedochází k rozvěklým hlavním jednáním, tak i ze skutečnosti, že soudci nemusí písemně vyhotovovat rozhodnutí k případům.

Reference

- Informace poskytnuté síti pilotních soudů CEPEJ
- Akční linie 8 a 9 Rámcového programu CEPEJ (CEPEJ (2004)19).
- Doporučení Rec. (84)5 Rady Evropy o občanském řízení
- Doporučení Rec. (86)12 Rady Evropy o nadměrném pracovním přetížení
- Doporučení Rec. (98)1 Rady Evropy o zprostředkování v rodinných věcech
- Doporučení Rec. (99) 19 Rady Evropy o zprostředkování v trestních věcech
- Doporučení Rec. (2001)9 Rady Evropy o alternativních způsobech řízení mezi správními orgány a soukromými osobami
- Doporučení Rec. (2002) 10 Rady Evropy o zprostředkování v občanských věcech
- Doporučení Rec. (86)12 Rady Evropy o nadměrném pracovním přetížení.
- Poradní výbor evropských soudců (CCJE) Stanovisko č. 6 (2004) ke spravedlivému procesu v přiměřené době a k roli soudců v řízení s přihlédnutím k alternativním způsobům řešení sporů.
- Evropské systémy soudnictví. Vydání 2006. Štrasburk: Vydavatelství Rady Evropy. str. 87.
- Steelman, D. (2000). *Case-flow Management: The Heart of Court Management in the New Millennium*. Williamsburg, VA.: Národní centrum pro státní soudy.
- Woolf, H. (1996). *Access to Justice: Final Report*. London: Úřad Lorda kancléře.

5.3. Nástroje filtrace a odklonu umožňující snížit počet případů předkládaných soudům

Ve vztahu k odvoláním by měla být používána pravidla filtrace a odklonu, aniž by tím bylo dotčeno právo na účinné opravné prostředky. Doporučení (95) 5 týkající se odvolacích systémů a řízení v občanských a obchodních případech uvádí několik kritérií a metod pro filtraci případů, jež mají být postoupeny k projednání soudům druhé instance s cílem snížit pracovní přetížení těchto soudů.

Příklad

- Norsko (Odvolací soud Frostating Lagmannsrett) – tento soud filtruje méně závažné případy prostřednictvím procesu předběžného šetření prováděného třemi soudci. Pokud se všichni tři shodnou, že odvolání nemá šanci na úspěch, mohou předložení případu k odvolacímu řízení zamítnout. Výrok okresního soudu se pak stává konečným. Aby byl tento postup účinný, je tým tří soudců neustále připraven posoudit odvolání, jakmile je doručeno. U většiny případů tak přezkoumání a filtrace proběhne během dvou nebo tří dnů.

Reference

- Informace poskytnuté síti pilotních soudů CEPEJ
- Doporučení Rec. (95) 5 Rady Evropy o odvolacích systémech a řízeních v občanských a obchodních případech.

5.4. Zavádění a rozvoj stíhání na základě volného uvážení

Zásada stíhání na základě volného uvážení, stejně jako tzv. „trestní bločky nebo pokuty“, „policejní varování“ (např. ASBO „nařízení z důvodu asociálního chování“), mohou být účinnými opatřeními zabraňujícími přetížení soudů, aniž by došlo ke snížení kontroly kriminality. Doporučení (87) 18 navrhuje zkrátit průtahy při výkonu trestní spravedlnosti několika způsoby, včetně jasnější definice priorit pro výkon politiky boje proti zločinu. V této souvislosti by měla být zavedena „zásada stíhání na základě volného uvážení“ „všude tam, kde to umožňuje historický vývoj a ústava jednotlivých členských států“. Jinak doporučení navrhuje přijetí opatření majících stejný účel.

Příklad

- Německo – v této zemi je v současné době více než polovina všech předběžných vyšetřovacích řízení proti známým pachatelům zastavena, a to také díky aplikaci zásady stíhání na základě volného uvážení. Tímto způsobem státní zástupci „tlumí působení zvyšujícího se počtu trestných činů tím, že téměř zdvojnásobili počet zastavených stíhání na základě volného uvážení“. V důsledku toho se soudní řízení stává téměř výjimkou [...] a 50% všech trestaných osob je trestáno neformálně tak, že případ je odložen s určitými podmínkami nebo bez nich.

Reference

- Doporučení Rec. (87)18 Rady Evropy o zjednodušení trestního soudnictví
- Oberwittler, D. a S. Hofer (2005). "Crime and Justice in Germany. An Analysis of Recent Trends and Research." *European Journal of Criminology* 2(4): 465-508.

5.5. Častější využívání samosoudce namísto soudního senátu

„Kolegiální struktura trestních soudů“ a „systematické využití soudních senátů v první instanci“ způsobují porušování ustanovení Evropského soudu pro lidská práva o přiměřené délce soudního řízení (CEPEJ (2006) 15) 35, 40). Aby se zvýšila kapacita soudů, měla by být zvážena možnost využití samosoudců namísto soudního senátu. Na tuto změnu by měla navazovat reorganizace soudních zdrojů, jako jsou jednací síně a personál.

Příklad

- Itálie – v rámci sjednocovací politiky v soudnictví, která byla přijata v roce 1999 rozšířili zákonodárci příslušnost samosoudců v občanském řízení (a zároveň omezili příslušnost tříčlenného soudního senátu). V důsledku toho probíhá přelíčení u obecných soudů obvykle před samosoudcem s několika málo výjimkami u případů, kde zákon stále vyžaduje tříčlenný senát soudců.

Reference

- Doporučení Rec. (86)12 Rady Evropy o nadměrném pracovním přetížení.
- Doporučení Rec. (95)5 Rady Evropy o alternativních způsobech řízení.
- Délka soudního řízení v členských státech Rady Evropy podle judikatury Evropského soudu pro lidská práva (CEPEJ(2006)15)
- Fabri, M., Langbroek, P., a H. Pauliat, Eds. (2003). *The Administration of Justice in Europe Towards the Development of Quality Standards*. Bologna, Itálie: Lo Scarabeo.

5.6. Flexibilní systém přidělování případů

Přidělování případů představuje jeden z klíčových aspektů managementu soudů a má vliv na délku řízení. Vytvoření flexibilního systému přidělování případů pomůže soudu lépe se přizpůsobit neočekávaným změnám v počtu projednávaných případů. V této souvislosti je možno využít „pracovní skupiny“ nebo „zvláštní pohotovostní jednotky“ soudců. V zemích, kde přidělování případů samosoudcům musí vycházet z předem definovaných pravidel (princip přirozeného soudce), je také možné vytvořit určitou flexibilitu za účelem vyrovnání se s neočekávanými změnami v počtu projednávaných případů nebo s velkým počtem případů. Dále je možné zavést flexibilnější pravidla ve vztahu k místní příslušnosti, ale také ve vztahu k věcné příslušnosti a ke kritériu hodnoty případu, aby bylo zajištěno efektivnější přidělování případů a vyrovnání se s neočekávanými změnami v počtu projednávaných případů. Flexibilita může také pomoci vyhnout se nepřiměřeným průtahům způsobeným přeložením soudců (CEPEJ (2006)15, p. 30)

Příklady

- Francie – soudci působící na úrovni prezidenta soudu (většinou vedoucí jednotlivých divizí soudu) nebo generálního prokurátora odvolacího soudu mohou být povoláni, aby dočasně zastoupili své kolegy v případě nemoci, mateřské dovolené, roční dovolené, školení a také v případech, kdy je nutno posílit personální obsazení soudu za účelem zajištění vyřízení určitého případu v přiměřené lhůtě (čl. 3-1 Justičního statutu). Podobná řešení existují i u soudních úředníků.
- Spojené království – Anglie a Wales – soudci jmenovaní do Vrchního soudu mají obecně působit jako všestranní soudci. Přesto však v rámci soudu existují divize a sekce, jež vyžadují určité odborné zkušenosti, jako např., trestní, obchodní či rodinné. Pro tyto oblasti jsou soudci označováni určitou specializací. Přestože z větší části jsou zkušenosti vyhodnocovány již při jmenování, mohou soudci projít dalším školením a získat nové zkušenosti a nové specializace.
- Nizozemí – v Nizozemí byla zřízena zvláštní pohotovostní jednotka, která funguje jako pomoc pro okresní soudy přetížené nevyřízenými případy. Jedná se o malou centralizovanou jednotku soudců a soudních úředníků, kteří pomáhají soudům snižovat počet nevyřízených případů.
- Švédsko (Okresní soud Huddinge) – soud je rozdělen na jednotky po 2-3 soudcích. Soudci v každé jednotce se mohou dělit o přidělenou práci, takže když se například jeden soudce koncentruje na velký občanskoprávní případ, ostatní se mohou zabývat jednoduššími případy.

Reference

- Informace poskytnuté sítí pilotních soudů CEPEJ
- Informace poskytnuté členy skupiny CEPEJ-TF-DEL
- Akční linie 13 Rámcového programu CEPEJ (CEPEJ(2004)19)
- Délka soudního řízení v členských státech Rady Evropy podle judikatury Evropského soudu pro lidská práva (CEPEJ (2006)15)
- Albers, P., Borzova, I., a Goth-Flemmisch, B. (2004). *Practical ways for combating delay in justice system* (CEPEJ (2004)5) (D1)
- Banakar, R., J. Flood, et al. (2005). *Internal case assignment in England*. In P. Calvez, F. (2006). *Délka soudního řízení v členských státech Rady Evropy podle judikatury Evropského soudu pro lidská práva*. Štrasburk, CEPEJ.
- Langbroek a M. Fabri. (eds.), *Internal case assignment. A report on a comparative study into the rules and practices in courts in five European countries*. Utrecht, Utrecht University: 63-134.
§ Langbroek, P. a M. Fabri (2006). *The right judge for each case*, Intersentia.

5.7. Rozšíření úkolů vykonávaných soudními úředníky

Soudní úředníci jsou oprávněni řešit některé případy sami bez zásahů soudce nebo s omezeným dohledem ze strany soudce. Pro tyto typy případů je možno stanovit zvláštní časové horizonty. *Rechtspfleger* může vykonávat různé úkoly ve vybraných občanských a trestních řízeních. Tito soudní úředníci existují v 16 členských státech Rady Evropy.

Příklady

- Rakousko (Okresní soud Linec) – soudní úředníci (*Rechtspfleger*) pracují v několika oblastech, jako je dědické řízení, platební neschopnost, exekuční řízení a katastr nemovitostí.
- Ázerbajdžán (Místní hospodářský soud) – quasi-soudní úkoly vyřizují soudní úředníci (*Rechtspfleger*) v určitých oblastech, jako je dědické řízení, platební neschopnost a katastr nemovitostí.

Reference

- Informace poskytnuté sítí pilotních soudů CEPEJ
- Doporučení Rec. (86)12 Rady Evropy.
- Evropská unie soudních úředníků (European Union of *Rechtspfleger*). *Model Statute for a European Rechtspfleger/Greffier*, EUR.

5.8. Omezení zvláštních justičních činností prováděných soudci a soudy

Hlavní oblastí činnosti soudů by mělo být řešení sporů, výkon spravedlnosti. Veškeré další nesouvisející činnosti by měly být prováděny spíše jinými institucemi. Soudci by neměli provádět jakoukoli další činnost mimo soudy, neboť by to mohlo ohrozit jejich nestrannost a výsledky organizace. Čas, který soudci skutečně stráví „jinými“ činnostmi, byl označen za další zdroj „zbytečných průtahů“ (CEPEJ (2006)15, para. 32).

Příklady

- Dánsko – veřejné přiznávání druhých pracovních poměrů v roce 2001 naznačilo, že soudci si vydělávají průměrný vedlejší příjem ve výši mezi 11.000,- - 88.000,- euro ročně (v závislosti na soudu), z čehož většina pochází ze soukromé arbitráže. Vznikly tak obavy, zda se tito soudci nepřipravují o potřebnou dobu na práci u soudu (což předsedové soudů odmítli) nebo zda neporušují svou povinnost zachovávat nestrannost. Jako reakci na uvedená zjištění požádal prezident soudní rady v listopadu 2001 o jisté omezení této praxe.
- Chorvatsko – rozhodování v nesporných případech, kdy se vydává soudní potvrzení (dědické řízení), se přesunuje ze soudů na notáře. Některé úkoly v oblasti vymáhání práva byly převedeny ze soudců ve snaze revidovat roli soudců v této oblasti a zvážit možnosti pověření profesionálních soudních zřízenců výkonem současných úkonů v případech vymáhání práva. Část činnosti dříve vykonávané soudci ve věcech katastru nemovitostí (např. vydávání výpisů z katastru nemovitostí) je nyní převáděna na kvalifikované úředníky rejstříku/*Rechtspfleger*.
- Francie – podle zákona z 2. července 2003 o zjednodušení právního řádu a podle vyhlášky ze 7. června 2006 vláda zrušila různé administrativní komise, provedla jejich reorganizaci a z některých z nich odvolala smírčí soudce.
- Maďarsko – po provedení reformy soudnictví nemají soudci povoleno vykonávat jiné profesionální (placené) funkce (např. jako arbitři). Toto opatření platí na základě zákona LXII z roku 1997.

- Nizozemí – soudci jsou povinni předkládat zprávy o svých zájmech mimo soud do veřejného rejstříku (dostupného na stránkách www.rechtspraak.nl).

Reference

- Informace poskytnuté členy skupiny CEPEJ-TF-DEL
- Praktické způsoby boje proti průtahům v systému soudnictví (CEPEJ (2004) 5) (D1) (viz část III – Hlavní závěry)
- Doporučení R (95) 12 Rady Evropy o managementu trestního soudnictví
- Délka soudního řízení v členských státech Rady Evropy podle judikatury Evropského soudu pro lidská práva. Štrasburk (CEPEJ (2006)15).
- Wittrup, J. a P. Sørensen (2003). Quality and Justice in Denmark. In M. Fabri, P. Langbroek a H. Pauliat (editoři) The Administration of Justice in Europe: Towards the Development of Quality Standards. Bologna, Lo Scarabeo. p. 131-132.

PŘÍLOHA I: STRUČNÝ SLOVNÍČEK POJMŮ

Teto stručný slovníček pojmů by měl pomoci při zajištění stejného významu některých konceptů používaných v tomto přehledu. Tento slovníček pokud možno co nejčastěji používá definice již použité ve zprávě CEPEJ nazvané „Evropské systémy soudnictví - vydání 2006“.

Nevyřízené případy (nedodělky) – počet případů, které překročily tzv. „povolenou délku“ (viz také stranu 75 zprávy „Evropské systémy soudnictví - vydání 2006“). Tento pojem se často používá jako synonymum průtahů a může být poměrně nejasný. Zavedení časových horizontů umožní zavedení přesnější definice *nevyřízených případů*, a to jako počtu nebo procenta případů, u nichž nebylo přijato rozhodnutí ve stanoveném časovém horizontu (nebo časové normě).

Počet projednávaných případů – počet případů, jimiž se soud musí zabývat v určitém období. Vyjadřuje se jako součet probíhajících případů plus počet nově přicházejících případů v určitém časovém období.

Soud – orgán zřízený zákonem a jmenovaný k tomu, aby rozhodoval o konkrétních typech případů v rámci konkrétní administrativní struktury, v níž působí jeden nebo několik soudců jmenovaných dočasně nebo trvale. (srov. str. 204 zprávy „Evropské systémy soudnictví“).

Soudce – nezávislá a nestranná osoba, která rozhoduje případy u soudu v souladu se zákonem a řídí se organizovanými postupy ve všech věcech v rámci své jurisdikce.

Právník – osoba kvalifikovaná a oprávněná podle příslušných národních právních předpisů hájit své klienty a vystupovat jejich jménem, zabývat se praktikováním práva, vystupovat před soudem a poskytovat poradenství svým klientům a zastupovat je v právních otázkách. (Doporučení R(2000) 21).

Mediace (zprostředkování) – proces mimosoudních řešení sporů, kde účastníci projednávají s pomocí jednoho nebo několika zprostředkovatelů sporné body za účelem dosažení dohody (Doporučení R(2002) 10).

Projednávané (probíhající) případy – počet případů, jimiž se soud ještě musí zabývat v určitém časovém období. Mohou být vyjádřeny v číslech (např. probíhající případy k 1. lednu) nebo jako procento (např. procento probíhajících případů trvajících déle než 3 roky).

Politika – způsob nebo zásady jednání přijímané nebo navrhované určitou organizací; způsob jednání nebo nejednání zvolený kompetentními orgány v reakci na určitý problém nebo soubor souvisejících problémů.

Praxe – praktická činnost prováděná aktéry z řad organizací.

Státní zástupce (prokurátor) – veřejné orgány, které jménem společnosti nebo ve veřejném zájmu zajišťují vymáhání práva v případech, kdy je porušení zákona spojeno s trestními sankcemi, a to s přihlédnutím k právům jednotlivce i k potřebné účinnosti systémů trestního soudnictví (Doporučení R (2000) 19).

Časový horizont – doba, během níž došlo nebo dojde k určité akci. Časové horizonty jsou cílem, který má být používán napříč organizacemi jako prostředek k zajištění včasnosti soudního řízení.

Časová lhůta – časový úsek, během něhož musí být proveden určitý úkon. V soudním řízení se tento výraz vztahuje zejména na lhůty stanovené procesními pravidly. Tyto lhůty mohou

být povinné, přičemž z jejich nedodržení pramení důsledky v konkrétním řízení (např. zákaz předkládání důkazů po uplynutí určité lhůty), nebo pouze informativní bez následků (např. soudce by měl sepsat rozhodnutí do týdne po jeho přijetí, ale pokud tak neučiní, nic se nestane). Naproti tomu časové horizonty by neměly být určovány procesními pravidly. Jedná se o cíle použitelné napříč organizacemi, jejichž dopady se projevují na této úrovni.

Časová norma – čas vyžadovaný k dokončení určitého úkolu. Čas poskytnutý na provedení určitého úkonu ve standardním systému nákladů. Může být vyjádřen jako standardní poskytnutá doba nebo alternativně, pokud je vyjádřen počtem normohodin, jako dosažený výsledek. Z organizačního hlediska je časová norma méně pružná a je zaměřena více na jednotlivé činnosti než časový horizont. V anglosaské literatuře se však jedná o rozšířený pojem, jehož význam je podobný významu časového horizontu. Proto je možné používat výrazy časová norma a časový horizont jako synonyma.

Pracovní přetížení – může být definováno jako celkový objem práce, jíž se soud zabývá, narozdíl od počtu projednávaných případů, který vyjadřuje pouze počet případů, jimiž se soud zabývá.

PŘÍLOHA II: SHRNUJÍCÍ ANALÝZA DOPORUČENÍ RADY EVROPY ZABÝVAJÍCÍCH SE MANAGEMENTEM ČASOVÝCH HORIZONTŮ A VČASNOSTÍ ŘÍZENÍ

Doporučení Rady Evropy zabývající se zlepšením fungování justice nabízejí celou řadu rad souvisejících s včasností řízení, jež byly na příslušných místech zmíněny jako odkazy v tomto přehledu.

Tato příloha shrnuje výsledky provedené studie. Doporučení, která jsou k dispozici na webových stránkách CEPEJ (<http://www.coe.int/t/dg1/legalcooperation/cepej/>), byla rozdělena do čtyř skupin, podle toho, čím se zabývají:

- 1) procesní otázky v občanském řízení,
- 2) procesní otázky v trestním řízení,
- 3) snížení pracovního přetížení,
- 4) využití moderních technologií.

Tento dokument nemá nahradit původní texty doporučení, nabízí pouze stručný popis jejich obsahu, jak je pro účely tohoto přehledu považován za užitečný.

1. Procesní otázky v občanském řízení

V oblasti občanského soudnictví se doporučení Rady Evropy zaměřují především na tzv. „nové“ zásady občanského soudního řízení mající za cíl zlepšit fungování justice (Rec. R (84) 5). Další opatření související se snižováním pracovního přetížení (Rec. R (86) 12) a se zlepšováním odvolacího systému (Rec. R (95) 5) budou probrány v části zaměřené na snižování pracovního přetížení.

Doporučení R (84)5 o zásadě občanského řízení určené ke zlepšení fungování justice

Toto doporučení zavádí kritéria ke zlepšení fungování justice prostřednictvím flexibilnějších a rychlejších soudních postupů, změny pravidel, které by nebylo možno zmanipulovat nebo zneužít tak, aby vznikly průtahy, a podpory aktivní role soudů ve vyřizování případů. Hlavní pozornost je zaměřena na procedury, jejich oportunistické využití účastníky a na další průtahy způsobené svědky nebo soudními znalci. Řešení lze rozdělit do tří oblastí. Na jedné straně se zaměřují na odrazování právníků, účastníků a svědků od strategického a oportunistického chování pomocí sankcí. Na druhé straně navrhuje intenzivnější využití „moderních technologií“ ke shromažďování důkazů. A kromě toho by soudci a soudy měli hrát aktivnější roli při vyřizování případů. Konkrétněji navrhuje doporučení několik procesních směrnic, mezi něž patří:

- zavedení obvyklého postupu řízení na základě „nejvýše dvou jednání, přičemž první jednání by mohlo být předběžným jednáním přípravné povahy a na druhém jednání by se předkládaly důkazy, podávaly výpovědi a pokud možno vynášely rozsudky.“;
- potřeba ukládat sankce:
 - účastníkům, kteří „neučiní procesní úkon ve lhůtě stanovené zákonem nebo soudem“;
 - svědkům „v případě neomluveného nedostavení se k přelíčení“;
 - soudním znalcům, kteří „bez závažného důvodu nepředloží svou zprávu vůbec či posudek nebo je předloží pozdě“;
- udělit soudům nové pravomoci usnadňující rychlý průběh řízení, jako např.:
 - „rozhodovat případy ve zkráceném řízení a [...] ukládat pokuty“ účastníkům, kteří „předloží jednoznačně nepodložený případ“.
 - ukládat sankce účastníkům, kteří „nesplní povinnost řádného vedení procesu a jednoznačně zneužijí soudní procedury ke zřejmému způsobení průtahů v řízení“.
- soudy by také měly „hrát aktivní roli při zajišťování rychlého průběhu řízení“ s pravomocí „nařít účastníkům, aby předložili potřebná vysvětlení; nařít účastníkům, aby se dostavili osobně; vznášet otázky zákonnosti; požadovat předložení důkazů [...] dohlížet na důkazní řízení; vyloučit svědky, jejichž možné svědectví by bylo z hlediska případu irelevantní [...] nebo v případě, že by jejich počet byl nepřiměřený“.
- dalšími tématy, jimiž se toto doporučení zabývá, je stanovení lhůt pro přijímání důkazů, návrh na sepisování stručných rozhodnutí a využití moderních technických prostředků usnadňujících důkazní řízení.

2. Procesní otázky v trestním řízení

V oblasti procesních otázek v trestním soudnictví doporučení Rady Evropy navrhuje zjednodušení postupů a zavedení úkonů založených více na volném uvážení (Rec. (87) 18). Dalšími možnostmi zlepšení kvality managementu trestního soudnictví je stanovení cílů, lepší koordinace aktérů působících v řetězci trestního soudnictví a využívání moderních technologií (Rec. (95) 12).

Doporučení R (87) 18 týkající se zjednodušení trestního soudnictví

Toto doporučení navrhuje odstraňování průtahů v trestním soudnictví především jasnějším stanovením priorit pro výkon trestní politiky. „Zásada stíhání na základě volného uvážení by měla být zavedena nebo její aplikace rozšířena všude tam, kde to umožňuje historický vývoj a ústava jednotlivých členských států. Jinak by měla být přijata opatření mající stejný účel.“ „Státy, které v důsledku svého historického vývoje a své ústavy aplikují zásadu povinného stíhání, by měly zavést nebo rozšířit použití opatření, která – i když se liší od zásady stíhání na základě volného uvážení – mají stejný účel.“ Doporučení požaduje rozšíření „počtu případů, u nichž je zahájení stíhání podmíněno splněním určité podmínky“ a možnosti, aby soudci mohli „podmíněně pozastavit nebo ukončit řízení v podobných případech a podobným způsobem jako to mohou učinit orgány činné v trestním řízení v systémech, kde se aplikuje zásada stíhání na základě volného uvážení“. Další návrhy se zabývají dekriminalizací „přestupků, zejména masových přestupků v oblasti silniční dopravy, daňových a celních předpisů, pod podmínkou že jsou přirozeně malého rozsahu“ a u těchto případů „využívat zkrácené řízení nebo písemné řízení nevyžadující v první řadě služeb soudce“. V každém případě by „takové řízení nemělo porušovat právo podezřelé osoby na projednání případu před soudním orgánem“. Mimosoudní vyrovnání, zavedení zjednodušených postupů u případů drobnějšího rozsahu a zjednodušení běžných soudních postupů ve všech fázích řízení, to jsou další opatření, jež by měla být zvážena. U každého z těchto akčních postupů je navržen přesný soubor směrnic. V této souvislosti se doporučení zabývá změnami v trestním soudnictví zaměřenými hlavně na postupy v tradiční podobě. Nezabývá se ani využitím manažerských technik jako Rec. No

R (95) 12, ani konceptem časových horizontů. Mnoho z uvedených návrhů je však i přesto použitelných a potenciálně užitečných pro zlepšení včasnosti výkonu spravedlnosti.

Doporučení R (95) 12 o managementu trestního soudnictví

Cílem tohoto doporučení je regulovat využití manažerských zásad, strategií a technik za účelem zlepšení fungování trestního soudnictví. Hlavní body jsou dva. Prvním je stanovení cílů souvisejících s pracovním přetížením, financemi, infrastrukturou, lidskými zdroji a komunikacemi, které by měl každý orgán působící v řetězci trestního soudnictví přijmout. Druhým bodem je potřeba silné koordinace v rámci systému trestního soudnictví, počínaje zavedením společných a koordinovaných cílů. Toto doporučení nově poukazuje na další aspekt. Výstupy systému trestního soudnictví závisejí na vzájemné součinnosti několika nezávislých organizací a mohou být ovlivněny technikami managementu. Tím se podtrhuje změna perspektivy ve vztahu k dalším doporučením, která se zabývají zejména procesními zásadami.

Hlavním předmětem pozornosti tohoto doporučení jsou cíle a nástroje managementu, které musí být za účelem dosažení těchto cílů použity. Doporučení navrhuje vypracování postupů umožňujících monitorovat pracovní přetížení, hodnotit fungování orgánů působících v systému trestního soudnictví, vyhodnocovat jejich efektivitu a účinnost. Využití interních nebo externích konzultantů by mohlo usnadnit plnění těchto funkcí.

„Mělo by být zavedeno pravidelné a průběžné monitorování navržené tak, aby umožňovalo hodnotit fungování orgánů působících v systému trestního soudnictví.“ Doporučení navrhuje „diferenciovaný“ přístup k jednotlivým případům: „Měla by být definována kritéria pro efektivní management pracovního přetížení a pro správný přístup k různým kategoriím případů. Tato kritéria by měla být vypracována ve spolupráci s justičními pracovníky a dalšími zainteresovanými pracovníky. Měla by být zajištěna odpovídající podpora pomáhající agenturám tyto standardy dodržovat“. Tyto standardy by měly zahrnovat také doby zpracování případů, a tudíž časové horizonty. Doporučení zdůrazňuje, že „soudci a státní zástupci by měli být zbaveni úkolů, které mohou plnit jiní pracovníci,“ a poukazuje na potřebu vytvoření infrastruktury managementu umožňující dlouhodobé plánování a podporující lepší využívání zdrojů. Management lidských zdrojů a management informací a komunikace jsou dva aspekty, jimiž se doporučení zabývá a jež mohou být spojeny se správným managementem časových horizontů. Konečně doporučení navrhuje, aby „při zavádění manažerských zásad, strategií a technik bylo přihlíženo ke zvláštní kultuře a podmínkám daného prostředí, a aby tyto zásady, strategie a techniky byly zaváděny pomocí přesvědčování spíše než pomocí nařízení.“

3. Snižování pracovního přetížení

Tato třetí skupina doporučení se zaměřuje na různé nástroje a strategie kontroly (nebo snižování) pracovního přetížení soudů.

Doporučení č. R (86) 12 zavádí opatření bránící vzniku nadměrného pracovního přetížení soudů a napomáhajících toto nadměrné pracovní přetížení soudů snížit, a navrhuje užitečné strategie pro urychlení průběhu soudního řízení. Doporučení č. R (95) 5 se zabývá možností filtrace a prostředky ke snížení počtu případů projednávaných odvolacími soudy. Nejnovější doporučení na toto téma (Rec. (2001) 9) se zaměřuje na alternativní způsoby řešení sporů mezi správními orgány a soukromými osobami, jež jsou přizpůsobeny konkrétním potřebám správního soudnictví. Další doporučení navrhují vypracování programů zprostředkování v rodinných věcech (Rec. No R (98) 1), jakož i v trestních věcech (Rec. (99) 19) a v občanských věcech (Rec. (2002) 10).

Doporučení Rec. (86) 12) týkající se opatření bránících vzniku nadměrného pracovního přetížení soudů a napomáhajících toto nadměrné pracovní přetížení soudů snížit

Toto doporučení se zaměřuje na problematiku nadměrného pracovního přetížení soudů způsobeného rostoucím počtem případů předkládaných soudům. Konkrétně navrhuje „v případech, kde je to vhodné, podporovat přátelské vypořádání sporů buď mimosoudní cestou nebo před zahájením soudního řízení či v jeho průběhu.“ Zvažuje opatření, jako je „smírčí řízení pro vypořádání sporů před zahájením soudního řízení nebo mimosoudní cestou“ a „pověřením soudců [...] hledáním možností přátelského vypořádání sporů“. Do procesu by měli být zapojeni i právníci. Usilování o smír by se mělo stát etickou povinností.

Druhou strategií zaměřenou na snižování pracovního přetížení je „zřizování orgánů, které budou mimo rámec soudního systému k dispozici stranám k řešení sporů menšího rozsahu a v některých konkrétních oblastech práva“, „usnadnění přístupu k arbitráži a zvýšení její efektivity jako prostředku nahrazujícího soudní řízení“. Třetí strategie navrhuje snížení počtu případů řešených soudy snížením „nejističnických úkolů, jimiž se soudci zabývají, jejich postoupením na jiné osoby nebo orgány“ a „obecným zavedením samosoudců u soudů první instance při rozhodování o všech vhodných věcech“.

Doporučení R (95) 5 týkající se odvolacích systémů a postupů v občanských a obchodních případech

Toto doporučení vychází z předpokladu, že by v zásadě mělo být možné, aby každé rozhodnutí soudu nižší instance („první soud“ bylo přezkoumáno soudem vyšší instance („druhý soud“), avšak navrhuje, aby bylo možno z této zásady dělat výjimky. Následně doporučení stanoví kritéria pro filtrování případů, které by měly být postoupeny druhému soudu. Výjimky by měly vycházet ze zákona a měly by být v souladu s obecnými zásadami spravedlnosti.

Určité konkrétní kategorie případů, jako jsou případy drobného rozsahu, by měly být vyloučeny z možnosti podat odvolání. Dalšími prostředky je odložení „práva na odvolání v určitých předběžných věcech na dobu podání hlavního odvolání ve věci samotného případu“ a „stanovení zvláštních lhůt pro výkon práva na odvolání“.

Další strategií navrhovanou v doporučení je „předcházení jakémukoli zneužití systému odvolání“ pomocí opatření jako je „požadování, aby odvolatelé již v počáteční fázi předložili řádné odůvodnění svého odvolání a uvedli, o jakou nápravu žádají“ nebo „povolení, aby druhý soud zamítl ve zjednodušeném řízení [...] jakékoli odvolání, jež se druhému soudu jeví jako evidentně nepodložené, nepřiměřené nebo zlomyslné“. Je možno uložit sankce v případech, kdy „účastník svým zaviněním způsobil zbytečné průtahy“.

Doporučení dále navrhuje celou řadu opatření zlepšujících efektivitu odvolacích řízení, mezi něž patří možnost snížit počet soudců (přechod ze senátů na samosoudce) potřebných k řešení určitých konkrétních případů, jako jsou „žádosti o odvolání, procesní žádosti, drobné případy, rodinné případy, naléhavé případy, kde o to účastníci požádají a kde je případ evidentně nepodložený“.

Doporučení dále navrhuje tři opatření úzce související s tématem časových horizontů: dodržování časových lhůt, aktivní role soudců ve vyřizování případů a zapojení zainteresovaných osob (stakeholderů). Konkrétně navrhuje:

- „Přísné dodržování časových lhůt, [...] a ukládání sankcí za nedodržení lhůt, například pokut, zamítnutí odvolání nebo neprojednání věci, k níž se nedodržená lhůta vztahuje“;
- „umožnění druhému soudu hrát aktivnější roli jak před jednáním případu, tak v jeho průběhu, za účelem regulace jeho průběhu, například formou přípravných dotazů nebo podporou vypořádání“;
- „zlepšení kontaktů mezi soudem a právníky a dalšími osobami účastnicími se řízení, například pořádáním seminářů s účastí druhého soudu a advokátních komor nebo umožněním diskuse o možnostech zlepšení soudního řízení“.

Doporučení R (2001) 9 o alternativních způsobech řízení mezi správními orgány a soukromými osobami

Toto doporučení (No R (2001) 9) navrhuje vypracování alternativních způsobů řešení sporů ve správním řízení. Tyto alternativní způsoby by měly být „buď povolené obecně nebo povolené u určitých typů případů považovaných za vhodné, zejména u případů, jejichž předmětem jsou jednotlivé správní úkony, smlouvy, občanskoprávní odpovědnost a obecně nároky na určitou finanční částku“. Zvažovanými opatřeními jsou interní kontroly, smírní řízení, mediace, vypořádání sporu na základě jednání a arbitráž. V některých případech mohou také jednodušší a flexibilnější postupy urychlit řešení sporu a přispět ke snížení nákladů. Některá z těchto opatření „mohou být využita před zahájením soudního řízení“ a mohou se stát „předpokladem pro zahájení soudního řízení“.

Doporučení R (98) 1 o zprostředkování v rodinných věcech

Toto doporučení poukazuje na „potřebu častějšího využití zprostředkování v rodinných věcech, procesu, v němž třetí osoba, jakožto nezávislý a neutrální zprostředkovatel, pomáhá účastníkům sporu, aby samy projednaly sporné otázky a našly oboustranně přijatelnou dohodu“. Mediace může dosáhnout cílů relevantních zejména v rodinných sporech, jako je:

- „zlepšení komunikace mezi rodinnými příslušníky;
- omezení konfliktů mezi účastníky sporu;
- dosažení smírného vypořádání;
- zajištění kontinuity osobních kontaktů mezi rodiči a dětmi;
- nižší sociální a ekonomické náklady separace a rozvodu pro samotné účastníky i pro stát“.

V neposlední řadě by mediační programy měly „zkrátit délku potřebnou jinak k řešení sporů“ v oblastech, kde je včasnost soudnictví zvláště důležitá.

Doporučení R (99) 19 o zprostředkování v trestních věcech

Toto doporučení navrhuje rozšíření mediačních postupů na trestní věci. Cílem je vytvoření „flexibilního, komplexního řešení nabízejícího řešení problémů a zapojení účastníků jako doplňku nebo alternativy k tradičnímu trestnímu řízení“. Proces mediace by také měl dát obětem „silnější hlas při řešení důsledků jejich pozice“ a měl by povzbuzovat „pocit odpovědnosti pachatelů a nabízet jim praktické možnosti nápravy“. Doporučení se nezabývá potenciálními dopady mediačních programů na snížení pracovního přetížení soudů a na včasnost řízení. Přesto však úspěšný mediační program snižující počet případů předkládaných soudu by mohl mít také pozitivní dopad na včasnost řízení.

Doporučení R (2002) 10 o zprostředkování v občanských věcech

Toto doporučení zdůrazňuje „potřebu trvalého úsilí o zkvalitnění metod řešení sporů s ohledem na konkrétní podmínky každé jurisdikce“ a zvažuje „výhody stanovení konkrétních pravidel mediace“ v občanských věcech. To umožní účastníkům „projednávat sporné otázky za účelem dosažení dohody s pomocí jednoho nebo několika zprostředkovatelů“. Stejně jako u předchozích případů, mohou úspěšné mediační programy snížit počet případů projednávaných soudy, což může mít pozitivní dopad z hlediska včasnosti řízení. Doporučení však poukazuje i na to, že mediace by se mohla rovněž stát příčinou zdržování soudních rozhodnutí, a upozorňuje státy, aby věnovaly pozornost tomuto riziku.

4) Využití moderních technologií

Další skupina doporučení se zabývá využitím „moderních technologií“ a zaměřuje se na design informačních systémů (Rec. No R (2001) 2), na doručování soudních a dalších úředních písemností prostřednictvím nových technologií (Re. No R (2001) 3), na propojenost informačních systémů (Rec. (2003) 14) a konečně na archivaci elektronických dokumentů (Rec. (2003) 15). To všechno jsou strategie, jež mohou snížit počet potřebných pracovníků prostřednictvím automatizace soudních úkonů a zdokonalením způsobu doručování a výměny informací pomocí využití internetu. Tak by měly zvýšit efektivitu justice. Při stabilním objemu zdrojů a počtu projednávaných případů by tak mělo dojít ke zlepšení včasnosti řízení. Tato usnesení vycházejí z faktu, že informační technologie jsou životně důležité pro efektivní fungování justičního systému, a to zejména ve světle zvyšujícího se pracovního přetížení soudů. Tato doporučení jsou převážně technické povahy; přesto však některé předpoklady, z nichž vychází rozvoj informačních a komunikačních technologií, mohou být užitečné i z hlediska zavádění a managementu časových horizontů.

Doporučení R (2001) 2 týkající se designu a změn designu soudních systémů a právních informačních systémů nákladově efektivním způsobem

Toto doporučení se zmiňuje o pozitivním působení informačních a komunikačních technologií na efektivitu pramenícím z „vyšší rychlosti administrativy soudního řízení a vyhledávání a zpracování informací“. Zkušenosti některých zemí ukazují, že tento předpoklad může být správný. Přesto však empirické výzkumy naznačují, že k tomu nedochází automaticky a že je nezbytně nutné nalézt konkrétní způsoby využití informačních a komunikačních technologií umožňující zapracovat časové horizonty do fungování justičního systému. Například sestavování statistik a rozvrhování případů by měly být nástroje založené na informačních a komunikačních technologiích a určené k zajištění včasnosti soudního řízení. Touto problematikou se doporučení nezabývá. Zaměřuje se zejména na strategie určené k vypracování a rozvoji informačních a komunikačních technologií v právním sektoru a na otázky související s managementem projektů.

Doporučení R (2001) 3 o doručování soudních a jiných právních úředních písemností občanům prostřednictvím nových technologií

Dalším způsobem zvýšení efektivity výkonu soudnictví je „komunikace se soudy a dalšími právními organizacemi (např. rejstříky apod.) prostřednictvím nových technologií“. Doporučení vyjmenovává několik možností, jichž je možno k tomuto účelu využít, jako je např. „zpřístupnění právních informací v elektronické podobě“ a „veřejné elektronické rejstříky v oblasti práva dostupné příslušným organizacím i jednotlivcům“. Další možností je „vytváření elektronických kanálů pro výměnu informací a dokumentů mezi soudem a veřejností“. Posledně jmenovaný bod představuje možnost:

- „iniciování řízení elektronickou cestou“;
- „provádění dalších úkonů v řízení v elektronickém prostředí“;
- „získávání informací o stavu řízení prostřednictvím přístupu do informačního systému soudu“;
- „obdržení výsledků řízení v elektronické podobě“;
- „přístupu k jakýmkoli informacím souvisejícím se zajištěním efektivního průběhu řízení (zákony, judikatura a soudní postupy)“.

Doporučení Rec. (20 03)14 o vzájemné propojenosti informačních systémů v oblasti justice

Toto doporučení vychází ze skutečnosti, že „informační technologie se stala neodmyslitelným předpokladem pro efektivní fungování systému soudnictví, zejména ve světle zvyšujícího se pracovního přetížení soudů a dalších organizací v oblasti justice“. Tento pozitivní vliv informačních a komunikačních technologií na efektivitu „vyžaduje [také] právní uznání a široké využívání elektronické výměny informací mezi různými organizacemi“, tj. vzájemnou propojenost informačních systémů. Při pohledu na fungování justice z této perspektivy je zřejmé, že služby soudnictví jsou výsledkem vzájemné součinnosti a spolupůsobení různých organizací: „soudů, státních zastupitelství a dalších veřejných i soukromých institucí, jako je policie, nápravná zařízení, veřejné rejstříky, občanskoprávní orgány, právníci, notáři a další veřejní či soukromí aktéři, kteří si vzájemně vyměňují informace v procesu výkonu spravedlnosti“. Domníváme se, že pro vytvoření vzájemné propojenosti musí politika rychlosti řízení zahrnovat také tyto „organizace působící v sektoru justice“ a nemůže se zaměřovat pouze na soudy, soudce a další pracovníky soudů.

Doporučení Rec. (2003) 15 archivaci elektronických dokumentů v právním sektoru *(Místní archiv)*

Toto nedávné doporučení se zabývá jedním z důsledků zavádění informačních a komunikačních technologií v právním sektoru: rostoucím počtem elektronických dokumentů a způsoby jejich archivace a uchovávání. Musí být proto vykládáno ve světle Doporučení Rec (2003) 14, i když je zřejmé, jak správné používání moderních prostředků v této oblasti může přispět k úsporám a možná i ke zvýšení efektivity systémů.

PŘÍLOHA III: BIBLIOGRAFIE

Bibliografie použitá k vypracování tohoto přehledu byla rozdělena do tří částí. První část obsahuje všechny dokumenty vypracované v rámci činností realizovaných nebo propagovaných komisí CEPEJ. Druhá část shrnuje doporučení Rady Evropy zabývající se managementem časových horizontů a managementem řízení, jakož i další dokumenty vypracované orgány působícími v rámci Rady Evropy. Třetí část obsahuje literaturu z oblasti správy soudnictví, která se zabývá tématem managementu případů a zkracování průtahů.

1. Dokumenty CEPEJ

- Albers, P. (1999). *Modernizace nizozemských soudů; Nové soudní řízení a zavedení systému kvality v soudnictví*. Madrid: Zasedání Rady Evropy.
- Albers, P., Borzova, I., a Goth-Flemmisch, B. (2004). *Praktické způsoby boje proti průtahům v systému soudnictví*, CEPEJ (2004) 5, vypracováno na žádost slovinské a chorvatské delegace. Štrasburk: CEPEJ.
- CEPEJ (2006). *Délka soudního řízení v členských státech Rady Evropy podle judikatury Evropského soudu pro lidská práva*. Štrasburk (CEPEJ (2006)15).
- CEPEJ. (2004). *Nový cíl soudních systémů: zpracování každého případu v optimálním a dohledném časovém horizontu. Rámcový program*. Štrasburk (CEPEJ (2004) 19).
- CEPEJ. (2005). *CEPEJ, Střednědobý program činnosti*. Štrasburk (CEPEJ (2005) 10).
- CEPEJ. (2006). *Evropské soudní systémy. Vydání 2006*. Štrasburk: Vydavatelství Rady Evropy.
- CEPEJ. (2005). *Evropské soudní systémy 2002, Fakta a čísla na základě průzkumu provedeného ve 40 členských státech Rady Evropy*. Štrasburk: Vydavatelství Rady Evropy.
- CEPEJ. (2005). *Důvodová zpráva k upravenému schématu hodnocení soudních systémů*. Štrasburk: CEPEJ.
- CEPEJ. (2005). *Upravené schéma hodnocení soudních systémů*. Štrasburk (CEPEJ (2005) 2).
- CEPEJ. (2005). *Přehled kroků pro zajištění správného využití času*. Štrasburk (CEPEJ (2005) 3).
- CEPEJ (2006). *Přehled sítě pilotních soudů*. Štrasburk (CEPEJ (2005) 3)
- CEPEJ (2005). *Syntéza připomínek členských států k Rámcovému programu CEPEJ*. Štrasburk (CEPEJ-TF-DEL (2005) 1).
- CEPEJ (2005). *Síť pilotních soudů, Přehled odpovědí pilotních soudů na dotazník ohledně časových horizontů soudního řízení*. Štrasburk (CEPEJ-TF-DEL (2005) 5).
- CEPEJ (2006). *Síť pilotních soudů, Syntéza odpovědí na stav zavádění časových horizontů pro soudní řízení* (CEPEJ-TF-DEL (2005)4).
- Chemla, D., Hess, B., a Lindgren, A. (2003). *Místní příslušnost* (CEPEJ (2004) 18).
- Fabri, M., a Langbroek, P.M. (2003). *Průtahy v soudním řízení v Evropě: předběžná studie (Zpráva na základě zadání Rady Evropy, Výbor pro efektivitu justice)* (CEPEJ (2003) 20).
- Network of pilot courts (2006). *Kary pilotních soudů*. Štrasburk, CEPEJ.
- Savvides, L. (2003). *Opatření zavedená Nejvyšším soudem Kypru pro odstranění průtahů*. Štrasburk: (CEPEJ (2003) 24).
- CEPEJ (2006). *Zkracování délky soudního řízení ve skandinávských zemích* (CEPEJ (2005) 14).
- Thoma-Twaroch, G. (2003). *Uživatelé justičních systémů ve vztahu k pomalosti soudnictví. Jak reagovat? (Users of the justice systems vis-à-vis the slowness of justice. How to react?)* Štrasburk (CEPEJ (2003) 19).

2. Dokumenty a doporučení Rady Evropy

- Poradní výbor evropských soudců (CCJE) Stanovisko č. 6 (2004) ke spravedlivému procesu v přiměřené době a k roli soudců v řízení s přihlédnutím k alternativním způsobům řešení sporů. Štrasburk: Rada Evropy.
- Řídicí výbor pro lidská práva (CDDH). (2005). *Zlepšování domácích opravných prostředků*,

sledování implementace Doporučení Rec. (2004)6, Informace obdržené Sekretariátem. 1-59. Štrasburk: Rada Evropy.

Usnesení (76)5 o právní pomoci v občanských, obchodních a správních věcech

Usnesení (78)8 o právní pomoci a poradenství

Doporučení R (81)7 o opatřeních usnadňujících přístup ke spravedlnosti

Doporučení R (84)5 o zásadě občanského řízení určené ke zlepšení fungování justice

Doporučení R (86) 12 týkající se opatření bránících vzniku nadměrného pracovního přetížení soudů a napomáhajících toto nadměrné pracovní přetížení soudů snížit

Doporučení R (87) 18 týkající se zjednodušení trestního soudnictví

Doporučení R (93) 1 o účinném přístupu k právu a spravedlnosti pro nemajetné

Doporučení R (94) 12 o nezávislosti, efektivitě a roli soudců

Doporučení R (95) 5 týkající se zavedení a zlepšení fungování odvolacích systémů a postupů v občanských a obchodních případech

Doporučení R (95) 12 o managementu trestního soudnictví.

Doporučení R (98) 1 o zprostředkování v rodinných věcech

Doporučení R (99) 19 o zprostředkování v trestních věcech

Doporučení R (2000) 19 o roli státních zástupců v systému trestního soudnictví

Doporučení R (2000) 21 o svobodném výkonu povolání právníků

Doporučení R (2001) 2 týkající se designu a změn designu soudních systémů a právních informačních systémů nákladově efektivním způsobem

Doporučení R (2001)3 o doručování soudních a jiných právních úředních písemností občanům prostřednictvím nových technologií

Doporučení R (2001) 9 o alternativních způsobech řízení mezi správními orgány a soukromými osobami

Doporučení R (2002) 10 o zprostředkování v občanských věcech

Doporučení Rec. (2003)14 o vzájemné propojenosti informačních systémů v oblasti justice

Doporučení Rec. (2003)15 o archivaci elektronických dokumentů v právním sektoru

Doporučení Rec. (2003)16 o výkonu správních a soudních rozhodnutí v oblasti správního práva

Doporučení Rec. (2003)17 o vymáhání práva

Doporučení Rec. (2005)12 týkající se formuláře žádosti o právní pomoc v zahraničí používaného na základě Evropské dohody o uznávání žádostí o právní pomoc (CETS č. 092) a jejího dodatkového protokolu (CETS č. 179)

3. Literatura

Jak rozeznat kvalitní soudy? Měřítka kvality pro rozhodnutí: Projekt "Kvalitní soud" v jurisdikci Rovaniemi.

(2002). Spravedlnost pro všechny, předneseno parlamentu státním tajemníkem ministerstva vnitra, Lordem kancléřem a generálním prokurátorem na rozkaz Jeho Veličenstva. Londýn: CJS.

(2002). Historie úspěchu Nejvyššího soudu: reforma občanských případů v okrese Columbia: Rada soudního dvora.

(2005). Projekt kvality u soudů v jurisdikci odvolacího soudu Rovaniemi, Finland Summary. Rovaniemi.

Americká advokátní komora. (1981). *Zlepšování výkonu spravedlnosti*. Chicago, IL: ABA.

Americká advokátní komora. (1990). *Standard vztahující se na organizaci soudů*. Chicago IL: ABA.

Americká advokátní komora. (1992). *Standard vztahující se na soudní řízení*. Chicago, IL: ABA.

Americká advokátní komora. (2004). *Standardy trestního soudnictví pro rychlý proces a včasné řešení trestních případů (doplňk k druhému vydání Standardů pro rychlý proces)*.

Andrew, T. (2003). The Impact of Court Delays on the Prosecutor and the Defendant: An Economic Analysis. *European Journal of Law and Economics*. 16: 91-111.

Baar, C. (1975). *Separate but Subservient: Court Budgeting in the American States*. Lexington, MA.: Heath and Co.

Baar, C. (1997). Court Delay as Social Science Evidence: The Supreme Court of Canada and 'Trial Within a Reasonable Time'. *Justice System Journal*. 19(2): 123.

- Baar, C., a Hann, G. (2005). The reduction of case backlog in the courts: a framework and strategy. Paper presented at *Third biennial meeting of Commonwealth judicial education institute* in Bhopal, Indie. 14. – 18. března 2005.
- Baar, C., a Perry, M. (1981). *Judicial Administration in Canada*. Montreal: McGill, Queen's University Press.
- Banakar, R., J. Flood, et al. (2005). Internal case assignment in England. *Internal case assignment. A report on a comparative study into the rules and practices in courts in five European countries*. P. Langbroek and M. Fabri. Utrecht, Utrecht University: 63-134.
- Bridges, L., a Jacobs, M. (1999). Reducing Delay in the Criminal Justice System, The Views of Defence Lawyers: Ministerstvo pro ústavní záležitosti.
- Burger, W. 1969. Court Administrators-Where Would We Find them? *Judicature*. 53(3): 256-257.
- Buscaglia, E., a Guerrero-Cusumano, J.-L. (1997). Benchmarking procedural times: a quality control approach to court delays. *Benchmarking for Quality Management & Technology*,. 4(2): 84-95.
- Buscaglia, E., a Ulen, T. (1997). Quantitative Assessment of the Efficiency of the Judicial Sector in Latin America. *International Review of Law and Economics*. 17: 275-291.
- Church, T. (1982). The Old and the New Conventional Wisdom of Court Delay. *The Justice System Journal*. 7: 395-408.
- Consejo General del Poder Judicial (2003). *Enquesta a usuarios de la Administracion de justicia*. Madrid, Consejo General del Poder Judicial: 124.
- Cooper, C., Solomon, M., a Bakke, H. (1993). *Differentiated Case-flow Management*. Washington D.C.: Ministerstvo spravlnosti.
- de Figueiredo Dias, J., Di Federico, G. et. al. (1996). *The role of the public prosecutor in criminal justice, according to the different constitutional systems*. Bologna: Lo Scarabeo.
- DiIulio, J.J., Alpert, G.P., Moore, M.H., Cole, G.F., Petersilia, J., Logan, C.H., a Wilson, J.Q. (1993). Performance Measures for the Criminal Justice System, Discussion Papers from the BJS-Princeton Project: Bureau of Justice Statistics - Princeton University Study Group on Criminal Justice Performance Measures.
- Dijk P van, a G.J.H. van Hoof. (1998). Theory and Practice of the European Convention on Human Rights. Haag.
- Djankov, S., Porta, R.L., Lopez-de-Silanes, F., and Shleifer, A. (2003). Courts. *Quarterly Journal of Economics*.
- Douglas, J., a Hartley, R. (2003). The Politics of Court Budgeting in the States: Is Judicial Independence Threatened by the Budgetary Process? *Public Administration Review*. 63(4): 441-454.
- European Union of Rechtspfleger. *Model Statute for a European Rechtspfleger/Greffier*, EUR.
- Fabri, M. (2000). Selected Issues of Judicial Administration in a Comparative Perspective. In M. Fabri, a P. Langbroek (Eds.), *The Challenge of Change for European Judicial Systems. Developing a Public Administration Perspective*. 187-200. Nizozemí: IOS Press.
- Fabri, M., a Contini, F., Eds. (2000). *Justice and Technology in Europe*. Haag, Nizozemí: Kluwer Law International.
- Fabri, M., Langbroek, P., a H. Pauliat (ředitelé výzkumu), vydání (2003). *The Administration of Justice in Europe Towards the Development of Quality Standards*. Bologna, Itálie: Lo Scarabeo.
- Feeney, F. (1987). Evaluating Trial Court Performance. *The Justice System Journal*(12).
- Friesen, E. (1984). Cures for Court Congestion. *The Judges'Journal*. 23(1): 4-8.
- Goerdts, J. (1986). *Examining Court Delay. The Pace of Litigation in 26 Urban Trial Courts*. Williamsburg, VA.: Národní centrum pro státní soudy.
- Gramckow, H. (2005). Can US-type court management approaches work in civil law systems? *European Journal on Criminal Policy and Research* (11): 97-120.
- Hewitt, W., Gallas, G., a Mahoney, B. (1990). *Courts that succeed*. Williamsburg, VA: Národní centrum pro státní soudy.
- Ministerstvo vnitra. (1997). Reducing Delay in Criminal Justice Systems. London: Ministerstvo vnitra Anglie a Walesu.
- Ministerstvo vnitra. (2002). Justice for All, Criminal Justice White Paper. London: Ministerstvo vnitra Anglie a Walesu.

Ministerstvo vnitra. (2002). The Manual of Guidance for the Preparation, Processing and Submission of Files. London: Ministerstvo vnitra Anglie a Walesu.

Infante, E.A. Judicial case management in the federal trial courts of the United States of America: Světová banka.

Johnsen, J.T. (2006). Best practice example: Norway's project on swifter criminal justice.

Johnsen, J.T. (2006). Means to reduce waiting time, while paying special attention to victims and witnesses (draft). Oslo.

Kakalik, J.S., Dunworth, T., Hill, L.A., McCaffrey, D.F., Oshiro, M., Pace, N.M., a Vaiana, M.E. (1996). Just, Speedy, and Inexpensive? An Evaluation of Judicial Case Management Under the Civil Justice Reform Act: Rand Monograph report.

Langbroek, P. (2001). Two cases of changing the judiciary and the judicial administration: The Netherlands and Guatemala. Paper presented at *World Bank Conference on Empowerment through Law and Justice* in Saint Petersburg, July 8-11.

Langbroek, P. a M. Fabri (2006). *The right judge for each case*, Intersentia.

Langbroek, P., a Okkerman, M. (2000). Two Judicial Systems under Pressure for Change: The judicial organisations of Australia and the Netherlands. *Australian Journal for Judicial Administration*: 75-93.

Lawson, H. O. a B. J. Gletne (1980). *Workload Measures in the Court*. Williamsburg VA, Národní centrum pro státní soudy.

Magendine, J.-C., Armani-Mekki, S., a Darrois, J.M. (2004). Temps sur mesure et juste mesure du temps ... Paris: Minister de la Justice.

Mahoney, B. (1988). *Changing Times in Trial Courts*. Williamsburg VA: Národní centrum pro státní soudy.

Mahoney, B., a Sipes, L. (1985). Zeroing on Court Delay: The Powerful Tools of Time Standards and Managed Information. *Court Management Journal*. 8.

Maier, P. (1999). *New Public Management in der Justiz*. Bern: Haupt.

March, J.G., a Simon, H.H. (1958). *Organizations*. New York: John Wiley & Sons.

Martin, J.A., a Maron, N.C. (1991). Courts, delay, and Interorganisational networks: managing an essential tension. *The Justice System Journal*. 14: 268.

Melcher, F. 1984. Setting Time Standards: How Much delay is Too Much? *The Judge's Journal*. 23(1).

Merrills, J.G. (2001). *Human rights in Europe: a study of the European Convention on Human Rights*. Manchester: Manchester U.P.

Mole, N., a Catharina, H. (2001). The right to a fair trial, a guide to the implementation of article 6 on the convention of human rights. Štrasburk: Rada Evropy.

Národní centrum pro státní soudy (2005). *Courtools*. Williamsburg, VA, Národní centrum pro státní soudy.

Auditorský úřad Nového jižního Walesu. (1998). Zpráva o auditu plnění: management čekací doby u soudů: Auditorský úřad Nového jižního Walesu.

Ng, G.Y. (2005). Nederland. In M. Fabri, J.-P. Jean, P. Langbroek a H. Pauliat (editoři). *L'administration de la justice en Europe et l'évaluation de sa qualité*. Paris, Montchrestien: 301-320.

Niv, M.B., a Safra, Z. (1999). The Undesirability of Detailed Judicial Reasoning. *European Journal of Law and Economics*. 7: 161-174.

Oberwittler, D. a S. Hofer (2005). "Crime and Justice in Germany. An Analysis of Recent Trends and Research." *European Journal of Criminology* 2(4): 465-508.

OPCA (2001). Gestione moderna della giustizia, Rapporto dell'Organo parlamentare di controllo dell'amministrazione (OPCA) a destinazione della sottocommissione allargata DFGP/tribunali: Organo parlamentare di controllo dell'amministrazione (Svizzera).

Ostrom, B., a Hanson, R. (1999). *Efficiency, Timeliness, and Quality: A New Perspective from Nine State Criminal Trial Courts*. Williamsburg, VA: Národní centrum pro státní soudy.

Peysner, J., anSeneviratne, M. (2005). The management of civil cases: the courts and post-Woolf landscape. London: Ministerstvo pro ústavní záležitosti.

Tým pro veřejný sektor – Jednotka pro dopad regulace. (2003). Making a Difference: Reducing Bureaucracy and Red Tape in the Criminal Justice System: Home Office Lord Chancellor Office.

Rauma, D., a Stienstra, D. (1995). *The Civil Justice Reform Act Expense and Delay*

Reduction Plans: A Sourcebook: Federální justiční středisko.

Rhee C.H. van (ed.), *History of Delays in Civil Procedure*, Maastricht: Intersentia (2004).

Rosemberg, M. (1965). Court congestion: status, causes, and remedies. In H.W. Jones (Ed.), *The court the public and the law explosion*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice Hall.

Sackville. (1997). Case Management: A Consideration of the Australian Experience. Přednáška přednesená na "Pracovní skupině o poslání soudů" Konference o managementu případů v Dublinu.

Satnam, C. (1997). Review of delay in the criminal justice systems. London: Ministerstvo pro ústavní záležitosti.

Solomon, M., a Somerlot. (1987). *Case-flow Management in the Trial Court*. Chicago, IL: Americká advokátní komora.

Spigelman, J.J. (2001). The 'New Public Management' and the Courts. *The Australian Law Journal*. 75(748-760).

Spurr, S.J. (1997). The duration of litigation. *Law and Policy*. 19(3): 285-315.

Steelman, D. (2000). *Case-flow Management: The Heart of Court Management in the New Millennium*. Williamsburg, VA.: Národní centrum pro státní soudy.

Stephanos, S. (1993). *The Guarantees for Accused Persons under art. 6 of the ECHR*. Dordrecht: Boston.

Nejvyšší soud kalifornského obvodu Sacramento. Místní pravidla, kapitola 11 – Projekt zkracování průtahů v soudním řízení (akt.).

Svela, A., Ed. (2006). *Evaluation of the quality of the adjudication in courts of law; Principles and proposed Quality Benchmarks*. Oulu: Painotalo Suomenmaa.

Taxman, F.S., a Ellis, L. (1999). Expediting court disposition quick results, uncertain outcomes. *Journal of research in crime and delinquency*. 36(1).

Torre, A. (2003). The Impact of Court Delays on the Prosecutor and the Defendant: An Economic Analysis. *European Journal of Law and Economics*(16): 91-111.

Uzelac, A. *The Rule of Law and the Judicial System: Court delays as a barrier to accession*. In Frosini/Lupoi/Marchesiello (eds.), *A European Space of Justice*, 87-108, Ravenna, 2006.

Uzelac, A. *Accelerating Civil Proceedings in Croatia – History of Attempts to Improve the Efficiency of Civil Litigation*. In Van Rhee (ed.), *History of Delays in Civil Procedure*, 283-313, Maastricht: Intersentia (2004).

Verek, L., a Muhl, M. (2000). An economic theory of court delay. *European Journal of Law and Economics*. 10(3): 243 - 268.

Weatherburn, D., a Baker, J. (2000). Delays in Trial Case processing: An empirical analysis of delay in the New South Wales District Criminal Court. *Journal of Judicial Administration, Australian Institute of Judicial Administration*. 10(1).

Wittrup, J. a P. Sørensen (2003). Quality and Justice in Denmark. In M. Fabri, P. Langbroek a H. Pauliat (Eds.) *The Administration of Justice in Europe: Towards the Development of Quality Standards*. Bologna, Lo Scarabeo.

Whittaker, C., Mackie, A., a společně R. Lewis a N. Ponikiewski. (1997). *Managing courts effectively: the reasons for adjournments in Magistrates' Courts*. London: Ředitelství výzkumu a statistiky, Ministerstvo vnitra.

Woolf, H. (1995). *Access to Justice: Interim Report*. London: Úřad Lorda kancléře.

Woolf, H. (1996). *Access to Justice: Final Report*. London: Úřad Lorda kancléře.

Zuckerman, A., Ed. (1999). *Civil justice in crisis: comparative perspectives of civil procedure*. Oxford: Oxford University Press.

PŘÍLOHA IV: SEZNAM PILOTNÍCH SOUDŮ A KONTAKTNÍCH OSOB

<i>Členský stát</i>	<i>Soud</i>	<i>Kontaktní osoba</i>
Albánie	Okresní soud Tirana	I. Mitro (Ministerstvo spravedlnosti)
Albánie	Soud pro závažné zločiny Tirana	I. Mitro (Ministerstvo spravedlnosti)
Andorra	Občanská komora Vrchního soudu	JL Vuillemin (prezident)
Arménie	Soud v Malatia-Sebastia (Jerevan)	S. Mikaelyan (soudce)
Ázerbajdžán	Okresní soud Nasimi	Aladdin Jafarov
Ázerbajdžán	Místní hospodářský soud	Saadet Bertashi
Rakousko	Okresní soud Linec	W. Engelberger (soudce)
Bulharsko	Okresní soud Burgas	S. Nenkova Hristova
Chorvatsko	Městský soud Varazdin	D. Kontrec (prezident)
Kypr	Nejvyšší kyperský soud (Nicosia)	S. Raspopoulos (vedoucí rejstříkový referent)
Česká republika	Obvodní soud pro Prahu 1	V. Sedlák
Dánsko	Okresní soud Esbjerg	U. From Pedersen (vedoucí soudce)
Finsko	Okresní soud Turku	T. Katajamäki (soudce)
Finsko	Odvolací soud Rovaniemi	R. Supponen (soudce)
Finsko	Krajský správní soud Turku	H. Falck (soudce)
Francie	Odvolací soud Angoulême	G. Rolland (prezident)
Francie	Odvolací soud Lyon	X. Richaud (státní zástupce)
Německo	Odvolací soud Stuttgart	H. Meyer (viceprezident)
Řecko	Odvolací soud Atény	S. Pantazopoulos (prezident)
Řecko	Odvolací soud Saloniki	A. Tslaportas
Maďarsko	Městský soud Veszprem	A. Gröpler
Island	Okresní soud Reykjavik	H. Jonsson
Irsko	Obchodní soud Dublin (Divize Vrchního irského soudu)	K. O'Neill
Itálie	Okresní soud Turín	M. Barbuto (prezident)
Lotyšsko	Centrální okresní soud Riga	A. Karlson
Litva	Obvodní soud Vilnius	A. Juozapavicius
Litva	Krajský správní soud Vilnius	Z. Smirnoviene
Lucembursko	Správní soud Lucemburk	S. Schroeder
Malta	1. hala občanského soudu č. 2	Judge Caruana-Demajo
Moldávie	Soud v Rascani (Chisinau)	V. Micu
Monako	Soud první instance	B. Nardi
Nizozemí	Okresní soud Arnhem	R. Kolkman

Norsko	Okresní soud Midhordland	M.C. Greve (prezident)
Norsko	Odvolací soud Frostating	O. Jakhelln (prezident)
Portugalsko	Soud v Mafra	C.S. Antunes
Rumunsko	Občanský soud departamentu Arges	F. Ciorascu
Ruská federace	Krajský soud Kaluga	M. Vinogradov (direktoriát prezidenta Ruské federace)
Slovenská republika	Okresní soud Bratislava	Mariana Harvancova
Slovinsko	Okresní soud Novo Mesto	J. Grden (generální tajemník)
Slovinsko	Okresní soud Maribor	A. Zadavec (prezident)
Slovinsko	Okresní soud Nova Gorica	S. Turel (tajemník soudu)
Španělsko	Obchodní soud č. 3 v Barceloně	M.A. Alameda Lopez (předseda soudu) a J.M. Fernandez Seijo (soudce)
Švédsko	Magistrátní soud Huddinge	B. Björneke (soudce)
Makedonie	Základní soud Skopje 1	D. Kacarska (prezidentka)
Spojené království	Centrální londýnský soud hrabství	Mike Burke
Spojené království	Soud hrabství v Manchesteru	S. Brooks